CURIERUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 421-422 / decembrie 2020

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Luptați și veți învinge!

Dragi ucraineni,

Această perioadă a anului are o încărcătură spirituală deosebită, este un moment de bilanț și, totodată, o bună ocazie de a reflecta atât asupra realizărilor noastre, cât și asupra proiectelor viitoare. Nu în ultimul rând, reprezintă un prilej de a vă mulțumi tuturor pentru eforturile depuse pe parcursul anului care se încheie.

Anul 2020 a fost unul al încercărilor, dar și al realizărilor în diverse domenii, inclusiv în plan electoral, la alegerile locale și cele parlamentare. Viitorul ne va pune, probabil, în fața unor noi provocări, dar sunt convins că împreună, uniți, vom realiza și mai mult în domeniile cultural, educațional, editorial, administrativ și politic.

Vom continua acțiunile de păstrare și promovare a tradițiilor, culturii și limbii ucrainene, vom susține interesele comunității noastre, și nu numai, fiind cunoscut faptul că Uniunea Ucrainenilor din România a fost și va fi mereu o punte spirituală între comunitatea ucraineană și populația majoritară.

Vă doresc ca sărbătorile de iarnă să reprezinte un bun prilej de a păstra și continua tradițiile și obiceiurile noastre frumoase, pe care le-am moștenit de la strămoșii noștri și pe care suntem datori să le transmitem generațiilor viitoare.

Fie ca sărbătorile de iarnă să vă umple sufletul de încredere, speranță, iubire, iar anul 2021 să vă aducă multă sănătate, bucurii, bunăstare și îndeplinirea tuturor visurilor!

Crăciun fericit și un An Nou cu împliniri!

Cu deosebită considerație,
Nicolae Miroslav Petrețchi,
președintele Uniunii Ucrainenilor din România,
deputat în Parlamentul României

NICOLAE MIROSLAV PETREŢCHI – UN NOU MANDAT PENTRU CAMERA DEPUTAŢILOR

Potrivit rezultatelor Biroului Electoral Central, privind Alegerile Parlamentare din data de 6 decembrie 2020, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, a obținut un nou mandat pentru Camera Deputaților, unde va continua să apere atât interesele comunității ucrainene din România, cât și ale celorlalți locuitori din zonele, în care ucrainenii reprezintă majoritatea populației.

În prima duminică a lui decembrie, au avut loc, poate, cele mai apatice alegeri parlamentare din România post-comunistă, după o campanie atipică, desfășurată în condiții stricte impuse de starea de alertă de pe teritoriul României, care nu au permis un dialog real și aprofundat între candidați și alegători. Din cauza pandemiei provocate de coronavirus, a migrării dezbaterilor electorale preponderent în mediul online, s-a înregistrat o prezență foarte slabă la vot, în special în mediul rural.

Din păcate, au fost remarcate și încercări de manipulare și dezinformare a electoratului ucrainean, inclusiv prin inducerea falsei idei, conform căreia fiecare minoritate va avea din oficiu un reprezentant în Parlamentul României.

În acest context, conducerea Uniunii Ucrainenilor din România mulțumește tuturor celor care au înțeles importanța votului și au susținut lista candidaților UUR pentru Camera Deputaților. De asemenea, Uniunea mulțumește tuturor celor care s-au implicat, au pus suflet, au făcut sacrificii în această campanie electorală dificilă.

Încrederea acordată duminică ne obligă să acționăm și mai hotărât, și mai eficient în slujba cetățeanului.

Dumnezeu să ne binecuvânteze!

Împreună vom realiza și mai mult!

Din agenda deputatului UUR

ACTUALIZAREA MATERIEI PENTRU EXAMENUL DE REZIDENȚIAT

Situația alarmantă cu care ne confruntăm ne obligă să acționăm cu atenție şi să creştem gradul de precauție, indiferent de domeniul în care activăm. Vedem din ce în ce mai multe cazuri, în care unitățile medicale duc lipsă de personal. O posibilă ieşire din această situație ar fi cooptarea de noi medici din rândul studenților care îşi finalizează studiile în domeniul medical.

Din păcate, mulți dintre studenții care ar putea reprezenta o gură de aer pentru sistemul sanitar românesc sunt descurajați de modul în care este gestionat examenul de rezidențiat, mai exact de faptul că bibliografia pentru acest tip de examen se schimbă de la un an la altul. Volumul mare de informații care trebuie procesat face ca o bună parte dintre studenți să înceapă pregătirea încă din ultimii ani de studiu, astfel că schimbarea materiei cu un an înainte de examen generează nemulțumiri în rândul acestora, iar lipsa de predictibilitate creează un amalgam de stări, care îi demotivează pe studenți.

În întrebarea scrisă adresată ministrului Sănătății, domnului Nelu Tătaru, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi solicită informații privind stadiul în care se află noile manuale de pregătire pentru examenul de rezidențiat şi întreabă dacă a fost luată în considerare posibilitatea ca materia actualizată să fie obligatorie doar la examenul de rezidențiat din anul 2022.

DISTRIBUIREA DOZELOR DE VACCIN ANTIGRIPAL

Evoluția virusului gripal, care, anual, face victime în rândul românilor, reprezintă un subiect căruia merită să îi acordăm o atenție sporită, mai ales în contextul pandemiei de Covid-19. În acest an, Ministerul Sănătății a anunțat achiziționarea a 3 milioane de doze de vaccin gripal. Este un lucru lăudabil, mai ales că această cantitate este dublă față de cea procurată anul trecut. Cu toate acestea, apar probleme legate de distribuirea dozelor de vaccin, iar, conform Centrului Național de Supraveghere şi Control al Bolilor Transmisibile, până la data de 11.10.2020 au fost vaccinate doar 146.537 de persoane din grupele de risc.

Numărul mic de persoane vaccinate se datorează şi lipsei acestui vaccin din farmacii sau din cabinetele medicilor de familie. Ar fi păcat ca acest lucru să se întâmple în situația în care avem achiziționate deja dozele de vaccin, afirmă deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi într-o altă întrebare scrisă, adresată ministrului Sănătății, în care solicită clarificări privind atât procedura de distribuire a vaccinului antigripal către unitățile medicale şi farmacii, cât şi criteriile pe baza cărora se stabileşte numărul de doze pe care fiecare unitate medicală îl primeşte.

PIERDERI ALE REȚELEI DE APĂ DIN COMUNA TÂRNOVA, JUDEȚUL ARAD

Perioada dificilă prin care trecem ne-a adus în situația în care principalele priorități ale întregii comunități se rezumă la domeniul sanitar. Cu toate acestea, nu trebuie uitate şi alte probleme cu care se confruntă societatea românească, unele dintre ele foarte presante şi din ce în ce mai greu de suportat.

Eforturile depuse de autoritățile centrale şi locale privind creşterea bunăstării cetățenilor, în special în mediul rural, au început să dea rezultate, în ultimii ani, foarte multe localități rurale trecând printr-un proces de modernizare accelerată.

Comuna Târnova din județul Arad, în care trăiesc şi etnici ucraineni, este un exemplu de localitate în care au fost realizate investiții pentru creşterea gradului de bunăstare al cetățenilor. O mare parte a gospodăriilor acestei comune a fost racordată la rețeaua de apă realizată recent, aceasta urmând a fi extinsă, astfel încât apa potabilă să ajungă în curțile tuturor locuitorilor comunei.

Din păcate, ceea ce trebuia să fie un lucru benefic pentru cetățeni s-a transformat într-un motiv de nemulțumire, conducta de apă prezentând anumite defecțiuni. Lunar, sunt înregistrate pierderi importante de apă, iar costul mare al acestora este suportat de către localnici.

În acest sens, domnul Nicolae Miroslav Petrețchi i-a adresat o întrebare scrisă ministrului Lucrărilor Publice, Dezvoltării şi Administrației, domnului Ion Ştefan, în care insistă asupra necesității luării unor măsuri concrete, privind rezolvarea situației prezentate mai sus.

LIPSA SEMNALULUI DE TELEFONIE MOBILĂ ŞI INTERNET ÎN LOCALITATEA TÂRNOVA, JUDEȚUL ARAD

O altă problemă foarte apăsătoare şi stringentă în actualul context pandemic, când internetul a devenit o necesitate în viața noastră de zi cu zi, o reprezintă calitatea serviciilor de voce mobile şi internet. Astfel de probleme regăsim în mai multe regiuni din România, iar situația în sine este paradoxală, România aflându-se pe primele locuri în Uniunea Europeană în ceea ce priveşte viteza internetului, dar, din păcate, la capitolul acoperire a semnalului de telefonie mobilă şi servicii prestate de către operatorii din domeniu a rămas în urmă.

Un exemplu în acest sens este situația cu care se confruntă locuitorii comunei Târnova, județul Arad, care, deşi plătesc serviciile unor operatori de telefonie mobilă, nu se pot bucura de acestea, semnalul de telefonie şi internet fiind deficitar. Problema respectivă trebuie rezolvată cât mai repede, inclusiv pentru a facilita desfăşurarea cursurilor online, susține Nicolae Miroslav Petrețchi, în scrisoarea adresată preşedintelui ANCOM, Vlad Stoica, căruia i-a solicitat informații privind măsurile care pot fi întreprinse pentru a soluționa problema cu care se confruntă locuitorii comunei Târnova, județul Arad.

DESELE ÎNTRERUPERI ALE CURENTULUI ELECTRIC ÎN LOCALITĂȚI DIN JUDEȚELE ARAD, MARAMUREŞ ŞI SUCEAVA

În această perioadă de criză sanitară, consumul de energie fie ea electrică, fie termică sau de gaze naturale, a crescut ca urmare a restricțiilor impuse de autorități, motiv pentru care asistăm la tot mai dese întreruperi în furnizarea acestor servicii, în special în anumite zone ale țării, cum ar fi comuna Târnova, județul Arad, zona Văii Ruscova, județul Maramureş şi în regiunile montane din județul Suceava.

Locuitorii acestor localități sunt nemulțumiți de serviciile prestate de operatorul principal de energie electrică, fiind nevoiți să suporte desele căderi de curent, chiar de câteva zeci de ori într-o singură zi. Aceste întreruperi în furnizarea de energie electrică, pe lângă deteriorarea aparatelor electrocasnice, fac imposibilă până şi încălzirea locuințelor, afectează societățile comerciale, angajații şi chiar elevii, care nu pot participa la cursurile desfăşurate, în prezent, în regim online.

Prin urmare, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi îi solicită preşedintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, domnului Dumitru Chiriță, luarea unor măsuri pentru remedierea situației, cât mai curând posibil.

Observator

România şi Ucraina au marcat Ziua Cooperării Europene!

În perioada 21 septembrie – 20 octombrie a.c., cu ocazia Zilei Cooperării Europene, sărbătorită în fiecare an la 21 septembrie, în cadrul Programului Operațional Comun România – Ucraina 2014-2020, s-a desfăşurat campania de conştientizare „Împreună, în siguranță!”.

Astfel, timp de o lună, locuitorii din județele aflate la granița cu Ucraina au fost invitați într-o călătorie „în siguranță” prin Tulcea, Botoşani, Suceava, Baia Mare şi Satu Mare, cu mijloacele de transport în comun care au purtat mesajul Programului România – Ucraina pentru Ziua Cooperării Europene. Pentru a asigura o călătorie în siguranță, în autobuze şi în stațiile de autobuz de pe rutele pe care au circulat mijloacele de transport personalizate, au fost distribuite pachete informative şi 1.000 de măşti de protecție de unică folosință.

Ziua Cooperării a fost prezentă şi în Ucraina, în mediul online, printr-o campanie de promovare a colaborării şi a parteneriatelor transfrontaliere, care generează rezultate şi soluții privind problemele comune ale ambelor țări. Astfel, au fost postate bannere electronice pe cele mai importante website-uri de ştiri sau cu profil economic, cu scopul de a aduce utilizatorii pe pagina web dedicată programului România – Ucraina, www.ro-ua.net. Mai mult, aceştia au fost direcționați către pagina de Facebook a programului, ENI CBC Romania – Ukraine 2014-2020, care este permanent actualizată cu informații privind evoluția proiectelor finanțate.

De asemenea, beneficiarii Programului România – Ucraina au marcat şi ei Ziua Cooperării – „Împreună, în siguranță” prin diverse evenimente şi activități desfăşurate atât în România, cât şi în Ucraina. Au fost organizate numeroase webinarii internaționale, a fost creată o rețea a beneficiarilor RO–UA implicați în proiecte de educație, s-au desfăşurat acțiuni în aer liber pe teme de prevenție, conduse de forțele de ordine implicate în program, expoziții de pictură, artă fotografică şi desen, „Luna europeană a cărții”, eveniment desfăşurat în Ucraina, expoziția „Europa văzută prin ochii artiştilor ucraineni”, flashmob-uri sau competiții de ciclism.

Uniunea Europeană încurajează cooperarea cu statele partenere, alocând peste 10 miliarde de euro pentru programele de cooperare, în cadrul cărora, regiunile aflate la frontieră conlucrează la rezolvarea provocărilor comune: adaptarea la climă, incluziunea socială, răspunsul la situații de urgență, migrația etc. Acestea au contribuit la creşterea coabitării culturale şi la depăşirea disparităților economice din toate teritoriile.

2020 reprezintă un reper important în istoria programelor de cooperare finanțate de Uniunea Europeană, întrucât partenerii din toate statele participante la aceste programe sărbătoresc 30 de ani de cooperare INTERREG.

Vasile CAPTARU

Cronica UUR

Ledia Spivaliuc, preşedinta Organizaţiei Femeilor Ucrainene din România din cadrul UUR, a participat, duminică, 1 noiembrie 2020, la Reuniunea anuală a Federaţiei Mondiale a Organizaţiilor de Femei Ucrainene, care s-a desfăşurat, pentru prima oară, în regim online.

Participanţii la reuniune au analizat activitatea Federaţiei Mondiale a Organizaţiilor de Femei Ucrainene, desfăşurată de-a lungul anului 2019, şi au discutat despre viziunea asupra viitorului organizaţiei.

Doamna Ledia Spivaliuc a transmis salutul preşedintelui UUR, dl Nicolae Miroslav Petreţchi, şi a reprezentantelor Organizaţiei Femeilor Ucrainene din România. De asemenea, a mulţumit pentru reînnoirea calităţii de membru al Organizaţiei Femeilor Ucrainene din România, în cadrul Federaţiei Mondiale a Organizaţiilor de Femei Ucrainene şi a transmis disponibilitatea femeilor ucrainene din România de a susţine iniţiativele organizaţiei mondiale şi de a continua colaborarea în cadrul proiectelor derulate în diverse domenii.

Amintim că Organizaţia Femeilor Ucrainene din România (OFUR) este parte componentă a Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), dar îşi desfăşoară activitatea potrivit regulamentului propriu, respectând planul de acţiuni culturale. OFUR apără drepturile, demnitatea şi interesele comune ale femeilor ucrainene, desfăşoară acţiuni umanitare, susţine dezvoltarea culturii şi educaţiei în limba ucraineană, păstrează obiceiurile şi tradiţiile, arta populară şi folclorul ucrainean, colaborează cu organizaţii similare din ţară şi străinătate.

***

Cu ocazia Zilei Limbii Ucrainene, sărbătorită, anual, în România, la 9 noiembrie, filiala UUR Bucureşti în parteneriat cu filialele judeţene ale UUR au desfăşurat o conferinţă în regim online.

La eveniment au participat Preşedintele Uniunii Ucrainenilor din România, deputatul Nicolae Miroslav Petreţchi, însărcinatul cu afaceri a.i. al Ucrainei în România, Paun Rohovei, liderul Grupului parlamentar al minorităţilor naţionale din Camera Deputaţilor, Varujan Pambuccian, consulul onorific al Ucrainei la Montreal, preşedintele Organizaţiei „Ucraina-2050”, fostul preşedinte al Congresului Mondial al Ucrainenilor, Evhen Cholij, subsecretarul de stat la Departamentul pentru Relaţii Interetnice, Amet Aledin, subse-

crearul de stat la Ministerul Culturii, Irina Sanda Marin Cajal, preşedintele Congresului European al Ucrainenilor, Bogdan Rajčinec, reprezentanţii Vicariatului Ortodox Ucrainean, Vicariatului Greco-Catolic din România, inspectoratelor şcolare judeţene, administraţiei publice locale, Consiliului UUR, precum şi profesori, elevi şi jurnalişti.

Participanţii au subliniat importanţa limbii materne atât în păstrarea şi afirmarea identităţii etnice, culturale şi religioase a unui popor, cât şi contribuţia importantă a UUR la susţinerea învăţământului în limba maternă şi la perpetuarea valorilor culturii şi tradiţiilor ucrainene în România. Momentele artistice au fost oferite de reprezentanţii filialelor UUR din Bucureşti, Caraş-Severin, Botoşani şi Iaşi.

De Ziua Limbii Ucrainene, UUR a organizat, tot în regim virtual, alte evenimente cultural-educative, în parteneriat cu instituţiile de învăţământ, în care se predă limba ucraineană, şi cu bisericile din judeţele în care etnicii ucraineni locuiesc compact. Aproape 1000 de elevi care studiază limba ucraineană au participat la un concurs dedicat Zilei Limbii Ucrainene, fiind răsplătiţi cu diplome şi premii. De asemenea, studenţii secţiilor ucrainene ale Facultăţii de Limbi şi Literaturi Străine din cadrul Universităţii Bucureşti şi Facultăţii de Litere a Universităţii „Babeş-Bolyai” din Cluj-Napoca au marcat Ziua Limbii Ucrainene, prin participarea la concursuri de creaţie literară şi cercetare ştiinţifică.

Amintim că propunerea legislativă a deputatului Nicolae Miroslav Petreţchi, preşedintele UUR, privind declararea zilei de 9 noiembrie ca Zi a Limbii Ucrainene a fost adoptată de Camera Deputaţilor la data de 4 iulie 2018.

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu Specializarea limba şi literatura ucraineană de la Universitatea „Babeş-Bolyai” au organizat, în perioada 30.10 – 09.11.2020, în cadrul evenimentului „9 Noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene”, Concursul de creaţie literară şi iniţiere în cercetare ştiinţifică, la care au participat studenţii care studiază limba ucraineană la Specializarea limba şi literatura ucraineană precum şi cei care studiază limba ucraineană în cadrul UBB. Concursul propriu-zis a avut loc online, în data de 8 noiembrie 2020, pe platforma ZOOM. Printre obiectivele acţiunii se numără: dezvoltarea abilităţilor de comunicare în limba ucraineană, stimularea creativităţii, a cercetării şi, totodată, încurajarea competitivităţii. Concursul a fost organizat pe categorii tematice, în funcţie de nivelul de cunoaştere a limbii ucrainene de către studenţii participanţi.

Astfel, primele două categorii s-au adresat studenţilor care stăpânesc limba ucraineană la nivel avansat:

I. Creaţie literară proprie (poezie / proză / teatru) în limba ucraineană.

II. Elaborarea unui eseu / articol în limba ucraineană pe diferite teme:

A. Cultura ucrainenilor din România ca parte a culturii româneşti; Istoria localităţii natale / a unei localităţi cu populaţie majoritar ucraineană; Descrierea detaliată a unui obicei /ritual specific ucrainean etc.

B. Realizarea unui interviu luat unui profesor, coleg, personalităţi ai comunităţii de ucraineni din România etc. sau a biografiei unui scriitor / om de cultură ucrainean.

Ultimele două categorii au vizat studenţii care studiază limba ucraineană la nivel începător.

III. Traducerea unui text scurt sau a unui fragment, la prima vedere.

IV. Citirea unui text epic sau poetic, la prima vedere.

***

„Clubul copiilor ucraineni” din cadrul filialei Cluj a UUR şi-a reluat activitatea, de această dată, online, din cauza pandemiei.

Astfel, la 15 noiembrie a.c., redactorul revistei „Clopoţelul” dna Lyudmyla Dorosh, care este şi iniţiatoarea acestei acţiuni, le-a dat întâlnire copiilor şi părinţilor deopotrivă în mediul virtual, propunându-le o temă foarte dragă celor mici, mai ales că urmau, în curând, să fie „vizitaţi” de către personajul în cauză, şi anume Moş Nicolae. Gazda întâlnirii, L. Dorosh, şi-a întâmpinat invitaţii cu o poveste tematică despre acest personaj atât de drag copiilor, după care, a enunţat sarcinile şi metodele de lucru.

Prima temă pe care au avut-o de realizat copiii presupunea desenarea şi colorarea, după conturul palmei, a chipului lui Moş Nicolae. Cea de-a doua temă a constat în realizarea de podoabe din macaroane pentru pomul de Crăciun.

Mediul de lucru a fost deosebit de antrenant şi vesel, întrucât activitatea practică s-a desfăşurat pe fondul cântecelor vesele despre Moş Nicolae. La final, toţi copiii au arătat la cameră rodul muncii lor, fiecare dintre ei străduindu-se să fie

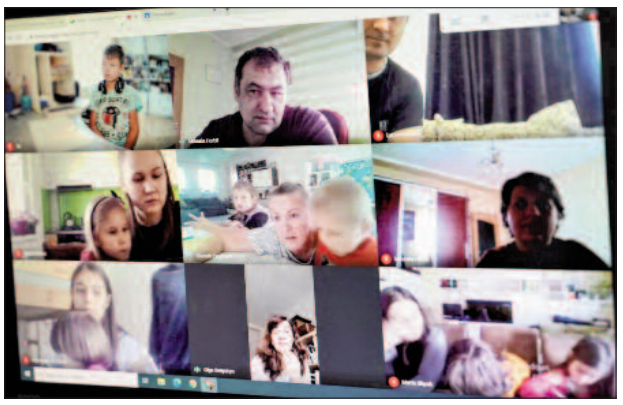

cât mai original, iar Lyudmyla Dorosh i-a răsplătit, citindu-le câteva poezii.

Şi de data aceasta, scopul acţiunii a fost atins, copiii noştri având posibilitatea să asculte şi să vorbească în limba ucraineană într-un mediu organizat, atractiv şi educativ, asigurând, astfel, perenitatea specificului naţional ucrainean. Le mulţumim părinţilor şi copiilor pentru participare şi implicare!

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu specializarea Limba şi literatura ucraineană din cadrul Facultăţii de Litere – UBB au organizat, online, în data de 21 noiembrie a.c., manifestarea ştiinţifico-culturală, dedicată celor 125 de ani de la naşterea poetului neoclasic ucrainean Maksym T. Rylskyi (1895-1964).

Îmbinarea celor două componente: ştiinţifică, prin prezentarea a două comunicări despre viaţa şi opera poetului ucrainean (*Maksym Rylskyi – între dăruire şi constrângere* şi *Максим Рильський – класик української літератури XX-го ст./ „Maksym Rylskyi – clasic al literaturii ucrainene din secolul al XX-lea”*), susţinute de studenta Beatris Panas, respectiv de lector dr. Mihaela Herbil, şi artistică, prin recitarea de poezii şi vizionarea unui documentar despre şi cu M. Rylskyi, a asigurat reuşita evenimentului.

Printre participanţi s-au numărat cadre didactice universitare, studenţi, foşti studenţi ai specializării, colaboratori şi redactori ai periodicelor UUR.

***

Duminică, 29 noiembrie, la Biserica Ortodoxă Ucraineană „Sf. Petru Movilă” din Bucureşti, a fost oficiată de către preotul-paroh Dumitru Colotelo şi părintele-diacon Vladimir Malcovici o slujbă de pomenire a victimelor Holodomorului (a foametei deliberate din Ucraina anilor 1932-1933).

Reprezentanţii comunităţii ucrainene din Bucureşti, ai Comitetului filialei UUR Bucureşti şi ai Ambasadei Ucrainei în România au comemorat milioanele de oameni ucişi prin înfometare de regimul totalitar sovietic, cu scopul de a îngenunchea poporul ucrainean.

Preşedintele UUR Bucureşti, Mihai Traista, a subliniat că niciodată nu trebuie sa uităm acest eveniment tragic din istoria poporului ucrainean.

(Continuare în pagina a 4-a)

Cronica UUR

(Urmare din pagina a 3-a)

El a anunțat că, la sfârşitul săptămânii viitoare, filiala UUR Bucureşti va organiza o conferință online pe tema „Holodomorul din anii 1932-1933 în Ucraina”, la care vor participa scriitori din România şi Ucraina, reprezentanți ai UUR şi ai Ambasadei Ucrainei în România.

Svitlana Prykhodko, secretar I al Ambasadei Ucrainei în România, a afirmat că trebuie să ne amintim, să nu uităm şi să facem tot posibilul ca tot mai multe țări să recunoască Holodomorul drept act de genocid împotriva poporului ucrainean, invitându-i pe toți cei prezenți să viziteze expoziția privind Holodomorul, deschisă la Ambasada Ucrainei din România.

Părintele paroh Dumitru Colotelo a precizat că trebuie să ne rugăm ca astfel de tragedii să nu se mai repete niciodată şi să trăim în pace.

***

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România a organizat, la data de 5 decembrie a.c., în regim online, manifestarea ştiințifico-culturală dedicată celor „425 de ani de la naşterea Hatmanului Ucrainei Bohdan Hmelnyțkyi (1595-1657)”, cel care, la 1648, a fost ales de Rada cazacilor Hatman al Ucrainei. Bohdan Hmelnyțkyi era un excelent strateg militar şi un desăvârşit om politic, afirmându-se în armată, administrație, finanțe, economie şi cultură. Cu o mare perspicacitate politico-militară, a transformat armata zaporojeană în puterea supremă a noului stat ucrainean, unificând toate sferele societății ucrainene sub autoritatea sa. Printre realizările sale, se numără: construirea unui nou sistem guvernamental, dezvoltarea administrației militare şi civile şi consolidarea poziției de stat european al Ucrainei, atât în plan diplomatic, cât şi în cel militar. Acestea sunt doare câteva dintre informațiile relevate de cele trei comunicări, prezentate de studentele specializării Limba şi literatura ucraineană, Andreea Pîrjă şi Victoriția Glodean, şi de conf. dr. Ioan Herbil: *Bogdan Zynovii Mihailovyci Hmelnyțkyi – hatman al Ucrainei*; *Богдан Хмельниць-*

кий – видатний державний діяч, полководець і дипломат şi *Богдан Хмельницький та його зовнішня політика*.

Întrucât, ne aflăm în pragul sărbătorilor de iarnă, la finalul acțiunii, au fost vizionate câteva înregistrări ale colindelor ucrainene interpretate, de-a lungul timpului, de corala filialei Cluj a UUR.

HOLODOMOR – DE CE?

Recent, pe data de 28 noiembrie 2020, a avut loc *Ziua comemorării victimelor Holodomorului*, eveniment realizat, anual, în a patra sâmbătă din luna noiembrie.

Se poate afirma că *Holodomorul*, cunoscut şi ca *Foametea Ucraineană*, a reprezentat o acțiune de suprimare a poporului ucrainean prin înfometare, constituind, de asemenea, una dintre cele mai grave catastrofe din istoria modernă a ucrainenilor, lăsând în urma sa, conform mai multor surse, peste 10 milioane de victime.

Chiar dacă, în prezent, încă există persoane adepte ale doctrinei staliniste, care afirmă că *Holodomorul* nu a fost decât o criză agricolă dezastruoasă, realitatea ne arată că acesta a reprezentat un act de genocid împotriva poporului ucrainean, pus la cale, în deplină cunoştință de cauză, de regimul sovietic, condus de Stalin, ascuns sub pretextul unei calamități naturale.

În anul 1929, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice preia autoritatea absolută, oferindu-i lui Stalin libertatea necesară pentru a-şi pune viziunile politice în aplicare. Treptat, până în anul 1930, pentru a-şi îndeplini nevoia de control total, Stalin împreună cu guvernul sovietic adoptă o politică greşită, care prevedea lupta de clasă, intrând, în primul rând, în conflict cu țărănimea, prin impunerea colectivizării. Concomitent cu acest proces, poporul ucrainean a cunoscut o dezvoltare semnificativă atât a culturii, cât şi a afirmării conştiinței naționale, detaşându-se lent de ideologiile comuniste ale statului sovietic. Fiind martori ai acestui progres şi speriați de noul „obstacol”, la începutul deceniului al patrulea al secolului al XX-lea, sovieticii opresc repede ucrainizarea şi o înlocuiesc cu politica lor de rusificare care, fiind una nepotrivită, stârneşte, într-un timp scurt, numeroase probleme politice, sociale şi culturale pe teritoriile locuite de ucraineni.

Colectivizarea a fost instaurată în URSS la începutul anilor '30 ai veacului trecut, fiind prezentată ca o alternativă benefică pentru creşterea producției şi „salvarea” țăranilor din pragul sărăciei. Dar, aidoma celorlalte politici staliniste, în spatele acestui proces, stătea ascunsă o realitate crudă: prin aplicarea lui, sovieticii reuşeau să lovească temelia poporului ucrainean, şi anume proprietatea privată a țăranilor, care, acum, trecea sub oblăduirea statului, precum şi sărăcirea chiaburilor (a țăranilor bogați, cu loturi numeroase de pământ). Colectivizarea a avut două direcții principale, care constau în realizarea fermelor de stat (a aşa-numitelor „sovhozuri”) şi a fermelor colective (a aşa-numitelor „kolhozuri”). Trăind cu iluzia că metodele lor sunt mai mult decât necesare şi benefice, sovieticii au preconizat o creştere de peste 50% a producției agricole. Însă, din cauza adoptării forțate şi rapide a colectivizării, însămânțarea şi recoltarea au fost neglijate, accentul căzând pe teoriile politice şi nu pe aplicarea intrinsecă a acestora. Reducerea forței animale, care, la rândul ei, s-a diminuat din cauza acestui proces (țăranii fiind nevoiți să-şi vândă animalele), condițiile meteorologice nefavorabile şi lipsa utilajelor agricole au dus la un eşec total în toamna anului 1931. Estimând o producție de peste 90 de milioane de tone de grâne, guvernul sovietic se trezeşte, în urma strângerii recoltei, cu numai 60 de milioane de tone. Neasumându-şi consecințele procesului implementat, guvernul aruncă dezastrul pe umerii țăranilor şi, sub acest pretext, la 16 octombrie 1932, este adoptată o rezoluție a regimului sovietic, care declanşează foametea în Ucraina. Sunt prioritizate transporturile către fermele de stat (sovhozurile), fiind neglijate, din ce în ce mai mult, fermele colective ale țăranilor (kolhozurile). De altfel, cei care se opuneau acestor metode sfârşeau prin confiscarea averilor, iar mulți dintre ei erau deportați în Siberia, pentru a realiza alte munci industriale sau forestiere. Accentuând nevoia de a extermina un popor care nu se conforma cu dorințele sovieticilor şi nu se afirma prin ideologiile acestora, guvernul comunist accelerează confiscarea produselor alimentare din fermele colective şi trimiterea lor în afara granițelor ucrainene.

După ce producția de cereale a fost exportată din Ucraina, hotarele acesteia au fost închise, pentru ca oamenii să nu poată părăsi teritoriul, în vederea supraviețuirii, dar nici să nu poată să se aprovizioneze cu alimente din alte regiuni. Condițiile încep să se agraveze dramatic, în conformitate cu planul sovieticilor, iar populația ucraineană resimte efectele inumane ale măsurilor aplicate de comunişti. Se instaurează lupta pentru supraviețuire, ca principiu psihologic, şi au loc acte de o gravitate majoră, precum pruncuciderea, canibalismul şi abandonul copiilor. Efectul este dezastruos, victimele fiind chinuite pe o perioadă îndelungată, săptămâni sau chiar luni la rând. Rata mortalității începe să crească, ajungând, în punctul ei maxim, la peste 25.000 de oameni pe zi.

O altă cale pe care sovieticii au mers în vederea exterminării poporului ucrainean a fost anihilarea elitei intelectuale a acestuia, cea care a condus la evoluția afirmării naționale şi la îndepărtarea de ideologia sovietică comuniste. Astfel, înfometarea se suprapune cu procesul de disoluție a culturii şi educației. Ucrainenii, pe lângă criza prin care trec, devin martorii executării ori a deportării întregului cler şi a intelectualilor ucraineni de seamă. Astfel, peste 75% din elita intelectuală ucraineană a fost eliminată în mod înfiorător. Sovieticii au mizat pe faptul că un popor fără reprezentanți intelectuali, cei care propulsează un popor spre dezvoltare, nu are cum să se afirme nici din punct de vedere cultural ori politic şi nici să devină o națiune distinctă, țăranii neavând puterea de a realiza asemenea acțiuni. Din păcate, lovind unele dintre cele mai importante structuri, precum țărănimea şi intelectualitatea ucraineană, sovieticii reuşesc să creeze o catastrofă cu efecte pe termen lung asupra unui popor puternic.

Pentru o conştientizare şi mai amplă a gravității evenimentelor din acea perioadă, putem să ne îndreptăm privirea spre un caz particular major: în semn de protest față de metodele inumane, de înfometare şi eliminare a populației ucrainene, Nadejda Allilueva, a doua soție a liderului sovietic Iosif Stalin, se sinucide a doua zi după celebrarea „Revoluției din Octombrie”.

Dovezile concrete sunt puține, sovieticii adoptând diferite măsuri în a elimina orice probă care, ulterior, putea să-i acuze de cele întâmplate. Actele de recensământ şi registrele din anii '30 au fost manipulate fără scrupule. Totodată, în certificatele de deces, erau menționate morți cauzate de probleme de sănătate, în locul motivelor reale, iar cele care specificau moartea prin înfometare erau distruse.

Cu toate acestea, poporul ucrainean a demonstrat o forță colosală în fața acțiunilor sovietice, luptând constant pentru a nu-şi pierde identitatea națională şi pentru a arăta că, oricât de potrivnică i-ar fi soarta, are capacitatea deplină de a depăşi toate obstacolele.

Concluzionând, şi în conformitate cu cercetările recente, *Holodomorul* a fost, cu siguranță, un fenomen artifical şi nu unul cauzat de influențe naturale, având drept scop exterminarea în masă a poporului ucrainean. Începând cu 15 mai 2003, ca urmare a votului Radei Supreme a Ucrainei, privind adoptarea unei rezoluții în acest sens, acțiunile de înfometare din 1932-1933 au fost oficial recunoscute ca genocid din partea Uniunii Sovietice. Mai târziu, şi alte țări au consimțit că *Holodomorul* a fost un genocid.

„Наша дума, наша пісня / не вмре, не загине!” (în traducere: „Gândul nostru, cântecul nostru / nu va muri, nu va pieri”) sunt cuvintele marelui poet ucrainean Taras Şevcenko, prin care a prorocit nemurirea poporului ucrainean, acesta supraviețuind chiar şi celei mai crunte foamete.

Fabian POPOVICI

Holodomorul, eveniment-omagiu la Suceava

Cu prilejul Zilei Comemorării Victimelor Holodomorului, a genocidului asupra poporului ucrainean, la filiala Suceava a Uniunii Ucrainenilor din România, s-a desfăşurat un eveniment-omagiu adus memoriei milioanelor de victime din anii 1932-1933.

Domnul preşedinte Ilie Sauciuc a avut ca invitaţi doi renumiţi istorici, prof. dr. Daniel Hrenciuc, inspector la IŞJ Suceava, şi prof. dr. Florin Pintescu, decan al Facultăţii de Istorie şi Geografie din cadrul Universităţii „Ştefan cel Mare” din Suceava. De asemenea, au fost invitaţi preotul paroh Mihai Cobziuc de la Parohia „Sf. Ilie”,

Dărmăneşti II şi un grup restrâns de participanţi, membri ai UUR din Suceava, Siret, Bălcăuţi şi Negostina. Activitatea s-a desfăşurat la sediul UUR din Suceava, respectând normele de protecţie şi distanţare socială.

În deschiderea manifestării, domnul Ilie Sauciuc a prezentat tema întâlnirii, adică Ziua Comemorării Victimelor Holodomorului, care este marcată, anual, în a patra sâmbătă din noiembrie, în amintirea celor care au murit în timpul acestei tragedii, considerată de ucraineni un act de genocid, menit să extermine poporul ucrainean. Domnia sa a explicat şi etimologia cuvântului Holodomor, care provine de la cuvintele ucrainene *голод (golod),* adică *foamete*, şi *мор (mor)*, adică *pieire* în masă, epidemie.

Preotul paroh Mihai Cobziuc a continuat cu o slujbă de pomenire, prin care toţi cei prezenţi s-au rugat *Veşnica pomenire*, păstrând neîntreruptă legătura spirituală cu cei răposaţi.

A fost ţinut un moment de reculegere în memora victimelor, după care domnul Daniel Hrenciuc a realizat o incursiune în acel timp şi spaţiu ucrainean şi sovietic, pentru a prezenta audienţei date privind „foametea creată de om”, unul dintre cele mai atroce acte de anihilare fizică a populaţiei. Domnia sa a vorbit despre campania de ucidere prin foamete a ucrainenilor de către autorităţile sovietice de la Moscova, aceasta constituind una dintre cele mai mari şi mai cumplite acţiuni de exterminare în masă ale secolului al XX-lea. Condus şi orchestrat de Iosif Stalin între anii 1932-1933, genocidul avea drept scop distrugerea oricărei forme de independenţă şi opoziţie din rândurile poporului ucrainean. Acesta a fost un cumplit mijloc de control şi opresiune, prin negarea dreptului elementar la hrană şi alte nevoi de bază ale omului. Ucraina, o ţară care pe atunci era supranumită „coşul de pâine al Europei”, datorită solului său fertil şi recoltelor consistente de cereale, a fost redusă la un teritoriu funebru, unde oamenii mureau cu miile, zilnic, de foame. Moscova neagă încă această acuzaţie de a-i fi ucis prin înfometare pe ucraineni, punând pe seama cataclismelor naturale recolta slabă de la acea vreme, care, chipurile, a făcut victime şi în alte părţi ale Uniunii Sovietice.

Domnul Florin Pintescu, în alocuţiunea sa, a explicat contextul istoric în care s-au petrecut evenimentele. După căderea Imperiului Ţarist şi luarea puterii de către bolşevici, ucrainenii s-au bucurat de o nouă revigorare naţională, datorată, în special, politicii relaxate a Moscovei faţă de aceştia, din pricina rolului pe care l-au jucat în revoluţia comunistă. Se crease o elită intelectuală şi o nouă conştiinţă a poporului ucrainean, care promovau, în anumite momente, chiar independenţa faţă de Moscova. În 1924, Lenin moare, iar puterea îi revine lui Stalin, care, însă, începuse să-şi arate îngrijorarea faţă de mişcarea naţionalistă ucraineană şi compromisurile făcute de Uniunea Sovietică comuniştilor din Ucraina. Anul 1928 semnalează sfârşitul decadei de autonomie a Ucrainei. Are loc distrugerea elitelor. Stalin începe şi politica de colectivizare, ca următoarea etapă în dezvoltarea URSS. Aceasta fusese îndelung amânată, în special datorită opoziţiei acerbe a ţăranilor pe tim-

pul lui Lenin, care nu voiau să înstrăineze pământul deţinut de ei. Stalin ordonă, aşadar, strămutarea a peste un milion de ucraineni şi deportarea în Siberia a 800.000, între 1930 şi 1931, în

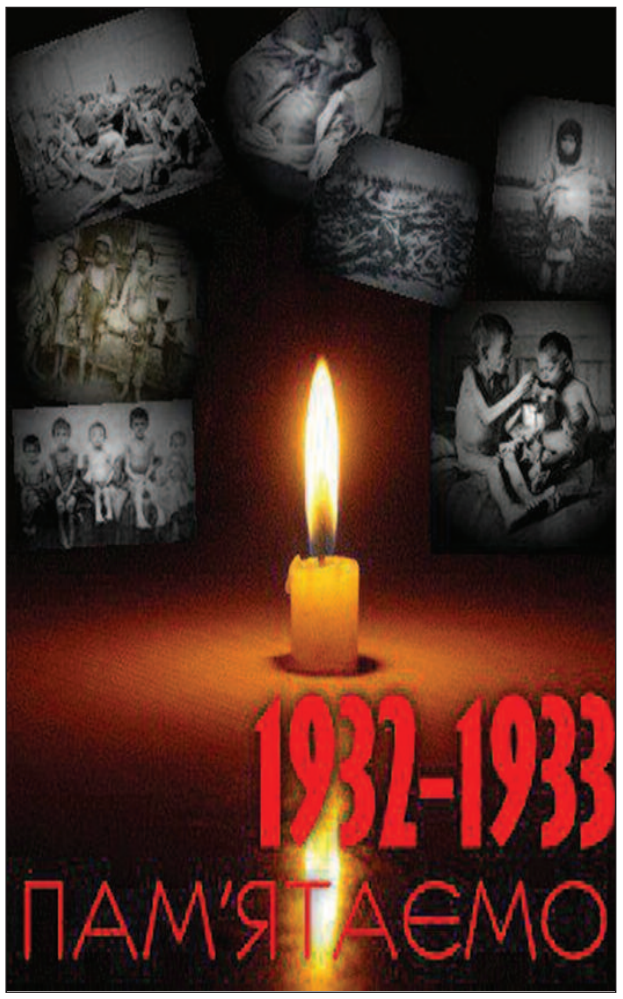

încercarea de a împiedica coagularea unei rezistenţe împotriva colectivizării. În ciuda măsurilor sovieticilor, populaţia încă refuza să cedeze şeptelurile şi pământul deţinut şi să intre în fermele de stat. În anul 1932, Stalin i se confesează lui Kaganovici, membru al Politburo, că există riscul să piardă Ucraina. Au loc mai multe întâlniri între liderii sovietici, punându-se la cale măsurile care vor duce, în final, la exterminarea a milioane de oameni. Mai întâi, are loc creşterea cotei de colectare a recoltei de la ţăranii ucraineni, lăsându-i fără o mare parte a alimentelor. Apoi, concomitent, teritoriul Ucrainei a fost izolat de URSS, pentru a împiedica răspândirea veştilor despre ceea ce se petrecea şi pentru a limita libertatea de mişcare a oamenilor. Brigăzile speciale percheziţionau fiecare casă în parte, luând până la ultima fărâmă de mâncare, chiar şi semiţnele. Satele erau păzite de militari pentru a împiedica oamenii să plece sau să-şi procure hrana. Din cauza lipsei de alimente, oamenii începeau să mănânce iarbă sau scoarţă de copac. Deseori, s-a recurs şi la acte de canibalism. Membrii NKVD curăţau casele şi străzile de cadavre, primind, în schimb, câte 200 de grame de pâine pentru fiecare. Au fost cazuri când au îngropat oameni încă în viaţă, dar slăbiţi de foame. Supravieţuitorii povestesc cum pământul gropilor comune se mişca. În tot acest timp, excedentul de cereale rezultat, aproape două milioane de tone, a fost vândut în Occident. Aceeaşi cantitate putea să hrănească întreaga Ucrainã timp de doi ani de zile.

Domnul profesor a concluzionat, arătând că istoricii încă mai discută dacă politicile care au dus la Holodomor intră sau nu sub incidenţa prevederilor Convenţiei asupra genocidului, dar mai multe ţări au recunoscut, între timp, Holodomorul ca genocid.

Domnul Ilie Sauciuc, gazda acestei acţiuni, a mulţumit invitaţilor care au prezentat semnificaţia acestei zile şi au oferit participanţilor numeroase detalii privind acest eveniment istoric, marcant al istoriei poporului ucrainean.

Otilia MAŢNER

Scriitorul ucrainean din România Nicolae Carsiuc (Mykola Korsiuk) a trecut la cele veşnice

Cunoscutul scriitor şi poet ucrainean din România Nicolae Carsiuc (Mykola Korsiuk), membru marcant şi unul dintre fondatorii Uniunii Ucrainenilor din România, renumit critic literar, în vârstă de 70 ani, a trecut la cele veşnice.

Nicolae Carsiuc s-a născut la 30 martie 1950 în satul maramureşean Lunca la Tisa. După absolvirea şcolii elementare din localitatea natală a urmat cursurile secției ucrainene a Liceului din Sighetu Marmației, iar apoi a absolvit Facultatea de Filologie din cadrul Universității Bucureşti, unde, mai târziu, a funcționat ca lector de literatură ucraineană.

După încheierea studiilor universitare, Mykola Carsiuc a devenit redactor la Editura Kriterion, unde a desfăşurat o prodigioasă activitate editorială şi a inițiat seria „Biblioteca mică”, adresată elevilor, în care au apărut operele clasicilor literaturii ucrainene.

Începând cu anul 1971, publică unele scrieri în ziarul ucrainean „Veac nou”, precum şi în volumele colective „Ecouri solare” şi „Primăverile noastre”, debutează editorial în 1972 cu volumul „Urmaşii soarelui”, iar, în 1973, publică culegerea de povestiri „Răspântii”, distinsă cu premiul de debut al Uniunii Scriitorilor din România.

Au urmat volumele de poezie şi proză: „Porțile” (1975), „Subiect pentru o nuvelă” (1977), „Monologul copacului” (1980), „Durerea altora” (1985), „Monologul” (Poezii alese) (2003), „Oul miracol” (2005), „Nici Dumnezeu, nici oamenii” (2008), volum de proză, pentru care i s-a conferit premiul Uniunii Scriitorilor din România.

Unul dintre cei mai importanți scriitori ucraineni din România, Mykola Korsiuk este autorul volumului de versuri pentru copii „Cartea Iepuraşului” (2009).

Mai multe creații ale sale au fost traduse în limbile română, germană şi maghiară. A fost membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Uniunii Naționale a Scriitorilor din Ucraina, precum şi membru al PEN-Clubului ucrainean.

Uniunea Ucrainenilor din România transmite condoleanțe familiei îndoliate şi îşi exprimă profunda compasiune pentru această grea pierdere.

Odihnească-se în pace!

Nicolae Carsiuc era un om inteligent, frumos, amabil, plăcut şi foarte talentat.

Ne-a făcut cunoştință fosta noastră doamnă profesor Magdalena László-Kuțiuk. Toată viața mea am fost cadru didactic şi am avut puțin timp pentru activitățile extraşcolare, dar când a apărut ocazia, am adunat folclor. Doamna profesor ştia despre această activitate a mea şi mă încuraja să adun material folcloric. Manuscrisele cântecelor i le trimiteam Domniei Sale, pe care le dactilografia, la maşina de scris personală, în limba ucraineană. Când am adunat material suficient, doamna Magdalena László-Kuțiuk i l-a dus fostului ei student, Nicolae Carsiuc, pe atunci, redactor la editura Kriterion, pentru a fi publicat într-un volum. Aşa a apărut prima mea carte «Ой Дунаю, Дунаю» („O, Dunăre, Dunăre”), în anul 1980. Acest volum mi-a deschis viitorul drumul spre cultură, spre literatură. De atunci, pe lângă activitatea de la catedră, am început să lucrez, mai stăruitor, şi în domeniul cultural.

Mi-este greu că am pierdut o persoană atât de remarcabilă şi un om atât de frumos.

Dumnezeu să te primească în Împărăția Sa, Nicolae!

Virgil RIȚCO

Holodomorul anilor 1932-1933 din Ucraina, comemorat la Iaşi

De la apariția vieții pe Pământ şi până în zilele noastre, tragedii umane de tipul celor care au avut loc în secolul al XX-lea nu au mai fost niciodată de la Potop încoace. Dar, atunci, la Potop, Dumnezeu a pedepsit pe fiii săi care, deşi promiseseră de nenumărate ori, nu au respectat Legea lui Dumnezeu. Desigur, au exista tragedii umane şi înainte, şi după referirea biblică, dar nu de aceiaşi

anvergură. De fiecare dată, pedeapsa venea de la Dumnezeu pentru nerespectarea Legii şi a avut un singur scop: salvarea omenirii de la pieire. Dar după toate aceste tragedii, Dumnezeu nu a împuternicit pe nimeni să mai omoare oameni, cu atât mai mult popoare sau națiuni, căci singurul Dumnezeu este cel ce dă viață şi care are dreptul de a o lua. Dar să vedem ce s-a întâmplat între timp. Pe Pământ, au apărut diferite categorii de conducători, care s-au considerat „dumnezei” şi şi-au arogat dreptul şi curajul de a nimici popoare întregi, creații ale lui Dumnezeu. Exemple în acest sens sunt nenumărate şi pe toate continentele globului pământesc. Ce va urma? Este o întrebare care merită atenția noastră. Unii caută răspunsul în spiritism, alții în vrăjitorii, alții în stele, alții în ştiință, alții..., cât despre mine, cum spunea la timpul său Iosua: eu şi casa mea căutăm şi găsim răspunsul la aceste întrebări în Cartea Cărților – Biblia şi vă îndemn şi pe dvs. să faceți lucrul acesta.

Este trist când oamenii uită să-ți mai aducă aminte de tributul de sânge, pe care l-au adus înaintaşii noştri, pentru ca noi să trăim într-o lume mai bună, mai dreaptă, aşa cum a creat-o şi a lăsat-o bunul Dumnezeu. „Un popor care nu-şi cunoaşte istoria e ca un copil care nu-şi cunoaşte părinții”, afirma, în secolul trecut, cunoscutul erudit Nicolae Iorga. Când unui popor îi slăbeşte puterea de a-şi iubi şi de a-şi respecta valorile, tradițiile şi obiceiurile, atunci se află în declin; când viața lui se macină din pricina rătăcirilor, a goanei după bogății, a luptelor interne pentru putere, uitându-şi credința şi istoria, atunci patria se

stinge, iar, sub ochii noştri, nu rămâne decât un popor neputincios şi dezorientat, alături de o țară în declin. Dar este şi mai trist când ne folosim de diferite justificări, mai mult sau mai puțin reale, pentru a ne scuza neputința sau inactivitatea. În aceste circumstanțe, am considerat că este de datoria noastră să marcăm evenimentele petrecute acum mai bine de 88 de ani, şi cunoscute sub denumirea de Holodomor sau Moartea prin înfometare din Ucraina.

Desigur, nu am putut să comemorăm acest episod deosebit de greu în istoria poporului ucrainean (amintim că, în timpul Holodomorului, în Ucraina au murit peste 10 milioane de oameni), la acelaşi nivel cum o făceam în anii anteriori, ca urmare a restricțiilor impuse de autorități, determinate de situația epidemiologică din țară, în general, şi din Iaşi, în particular. De bună seamă, am fi dorit să organizăm această activitate într-o locație mai potrivită desfăşurării unor astfel de evenimente, să avem ca invitați pe reprezentanți ai organelor locale, ai minorităților din Iaşi, care au o istorie asemănătoare (armenii, evreii, rromii), dar, în condițiile date, ne-am rezumat la o acțiune mai restrânsă, deşi uşile filialei au rămas deschise pentru doritori mai multe zile, aşa cum am procedat şi în cazul marcării Zilei Limbii Ucrainene din România.

Programul pregătit pentru acest eveniment a constat din prezentarea unei expoziții de carte, care rememorează evenimentele acelor vremuri şi o expoziție de fotografii, care ilustrează greutățile şi chinurile prin care a trecut populația Ucrainei în anii 1932-1933. Oaspeții noştri au avut posibilitatea să vizioneze câteva filme documentare despre atrocitățile săvârşite de mai marii țării de atunci împotriva populației, care ajunsese atât de săracă încât, în materialele documentare despre acea perioadă, sunt menționate chiar şi cazuri de canibalism.

Nicolae Bălcescu era de părere că Istoria este cea dintâi carte a unei națiii. Într-însa, ea – națiunea îşi vede trecutul, prezentul şi viitorul, ne ajută să ştim cine suntem, de unde venim. Ne dezvăluie vremurile apuse, ne arată parcursul înaintaşilor noştri, greşelile lor, trecutul cu bune şi rele. Aşa putem învăța că am fost şi încă mai suntem un popor greu încercat, dar plin de resurse.

Trăim cu speranța că, nu peste mult timp, această situație determinată de pandemie va fi depăşită, şi lucrurile vor reintra în normalitate, iar activitățile planificate pentru anul 2021 se vor desfăşura cel puțin la nivelul la care au fost organizate în anii precedenți. Să ne ajute bunul Dumnezeu!

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

Un nou concurs, o nouă reușită de Ziua Limbii Ucrainene

Filiala Cluj a Uniunii Ucrainenilor din România în colaborare cu Specializarea limba şi literatura ucraineană de la Universitatea „Babeş-Bolyai” au organizat, în perioada 30.10-09.11.2020, în cadrul evenimentului „9 Noiembrie – Ziua Limbii Ucrainene”, Concursul de creație literară şi inițiere în cercetarea ştiințifică, la acesta participând studenții care studiază limba ucraineană atât la Specializarea limba şi literatura ucraineană, cât şi ca materie facultativă în cadrul UBB. Din cauza situației pandemice pe care o traversăm, concursul propriu-zis a avut loc online, în data de 8 noiembrie 2020, pe platforma ZOOM, având drept obiective: dezvoltarea abilităților de comunicare în limba ucraineană, stimularea creativității, a cercetării, încurajarea competitivității etc. Pe lângă studenții-participanți, ne-au onorat

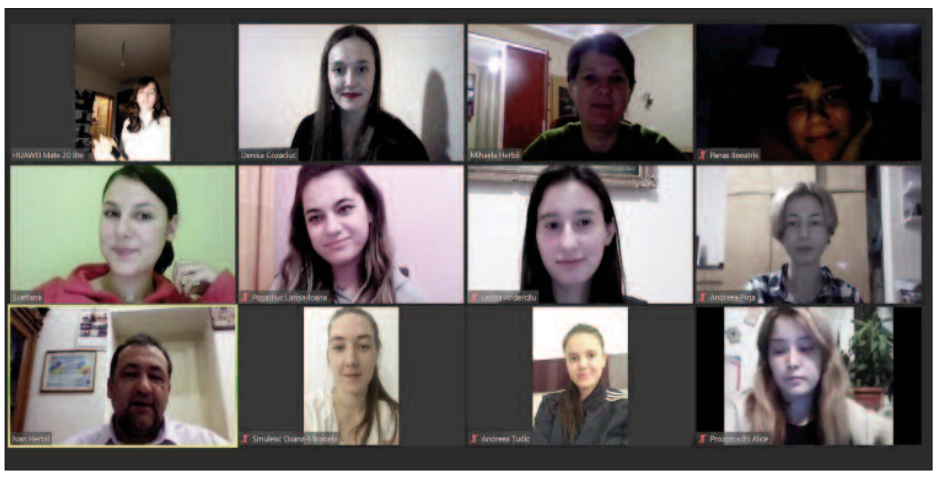

cu prezența dna lector univ. dr. Cristina Silaghi şi dna Olha Senyshyn, corespondent al periodicelor UUR, dna Lyudmyla Dorosh, redactor al revistei pentru copii Clopoțelul, care a avut şi rolul de jurat, dna lector univ. dr. Mihaela Herbil, preşedintele juriului, şi subsemnatul, tot în calitate de jurat.

Acțiunea a fost moderată de către dna Mihaela Herbil, care, în deschidere, a adresat un cuvânt de salut tuturor celor prezenți, amintind contextul şi scopul instituirii, la 9 noiembrie, a Zilei Limbii Ucrainene, prin strădania particulară a preşedintelui UUR, deputat în Parlamentul României, dl Nicolae Miroslav Petrețchi. În completare, subsemnatul a citit din legislație paragraful care atestă celebrarea pe 9 noiembrie, începând cu anul 2018, a Zilei Limbii Ucrainene. Mai apoi, dna Herbil a detaliat scopul şi modul de desfăşurare a acțiunii, concursul organizându-se pe categorii tematice, în funcție de nivelul de cunoaştere a limbii ucrainene de către studenții participanți.

Primele două categorii s-au adresat studenților care stăpânesc limba ucraineană la nivel avansat: I. Creație literară proprie (poezie / proză / teatru) în limba ucraineană; II. Elaborarea unui eseu / articol în limba ucraineană pe diferite teme: A). Cultura ucrainenilor din România ca parte a culturii româneşti; Istoria localității natale / a unei localități cu populație majoritar ucraineană; Descrierea detaliată a unui obicei / ritual specific ucrainean etc.; B). Realizarea unui interviu luat unui profesor, coleg, personalități a comunității de ucraineni din România etc. sau a biografiei unui scriitor / om de cultură ucrainean. Ultimele două categorii au vizat studenții care studiază limba ucraineană la nivel începător: III. Traducerea unui text scurt sau a unui fragment, la prima vedere şi IV. Citirea unui text epic sau poetic, la prima vedere.

După momentul introductiv, a urmat desfăşurarea propriu-zisă a Concursului de creație literară şi inițiere în cercetarea ştiințifică, titlul şi forma de organizare aparținându-i dnei Herbil, prin citirea lucrărilor de la primele două categorii, cu subcategoriile aferente, precum şi a textelor citite şi traduse de către studenții înscrişi la categoriile III şi IV.

Se impune subliniat, aici, spiritul competitiv al participanților, dăruirea şi seriozitatea cu care aceştia şi-au îndeplinit sarcinile, bucuria din finalul concursului, când fiecare student-participant a fost premiat. Dincolo de satisfacția recunoaşterii, prin premiere, a muncii fiecăruia dintre ei, s-a putut observa curiozitatea şi emoția tinerilor noştri, consolidarea punților între noi, cadrele didactice, şi studenți şi, nu în ultimul rând, împlinirea rezultată din conştientizarea lucrului dus la bun sfârşit cu succes. După ce studenții fie s-au manifestat creativ, fie şi-au demonstrat abilitățile de comunicare în limba ucraineană, au fost rugați să părăsească platforma pentru 15 minute, timp în care juriul a deliberat. Aşadar, laureații acestei prime ediții a concursului au fost: la categoria I: Premiul I – Cozaciuc Denisa-Lorena; Premiul II – El-Khaled Prozoroschi Giulia-Alicia; la categoria II. A).: Premiul I – Spivaliuc Diana-Maria; Premiul II – Panas Beatris; la categoria II. B).: Premiul I – Onujec Ana-Svetlana; Premiul II – Şmuleac Oxana-Mirabela; la categoria III: Premiul I – Popadiuc Larisa-Ioana; Premiul II – Țudic Andreea-Cornelia; la categoria IV: Premiul I – Andercău Maria-Letiția; Premiul II – Pîrjă Andreea. De asemenea, au fost acordate şi două Premii de participare studentelor care s-au înscris chiar la două categorii: Cozaciuc Denisa-Lorena şi Panas Beatris.

În concluzie, putem vorbi de o primă ediție a Concursului de creație literară şi inițiere în cercetarea ştiințifică ca despre o primă reuşită, în care toată lumea s-a bucurat de evenimentul în sine, de experiența participării, discuțiile cu studenții din finalul concursului fiind deosebit de constructive, constituind garanția că astfel de evenimente merită să fie desfăşurate pentru faptul că unesc oamenii prin aceeaşi limbă şi în acelaşi gând, idee, simțământ.

Ioan HERBIL,
preşedintele filialei Cluj a UUR

Concurs de interpretare a cântecului ucrainean

Filiala Timiş a Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu Şcoala Gimnazială din Ştiuca, în ultimele zile ale lui octombrie 2020, au organizat cea de-a V-a ediție a Concursului de interpretare a cântecului ucrainean. Ținând cont de perioada pandemică prin care trecem, provocată de COVID-19, pentru a evita interacțiunea mai multor grupuri de elevi, evenimentul s-a desfăşurat pe parcursul a trei zile: 29, 30 şi 31 octombrie a.c., la Căminul Cultural din comuna Ştiuca. Au participat elevi şi profesori din şcolile în care se predă limba ucraineană: Petroasa Mare, Bethausen, Dragomireşti, Ştiuca şi elevii liceului „Iulia Hasdeu” din Lugoj.

În deschiderea concursului, domnul Nicolae Benzar, directorul Şcolii Gimnaziale din Ştiuca, a mulțumit participanților, profesorilor şi părinților pentru prezența lor la acest eveniment, respectând toate regulile de distanțare impuse de autorități, în contextul situației epidemiologice. În continuare, a luat cuvântul domnul Gheorghe Hleba, preşedintele filialei Timiş a UUR, subliniind importanța cunoaşterii limbii materne şi necesitatea păstrării, pe mai departe, a obiceiurilor şi tradițiilor ucrainene. De asemenea, domnul Hleba a prezentat programul desfăşurării acțiunii „Ziua Limbii Ucrainene” la nivelul Uniunii Ucrainenilor din România şi a anunțat vizita domnului deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, preşedintele UUR, la organizațiile filialei Timiş, în zilele de 12-14 noiembrie a.c.

În prima zi a concursului, au evoluat elevii ciclului primar (I-IV) şi cei din clasa a V-a. Mai întâi, au urcat pe scenă concurenții din clasa I, pregătiți de doamna profesoară Mioara Cinar, după care au urmat, în ordine, cei din clasa a II-a, pregătiți de doamna profesoară Maria Clempuşac, apoi, elevii din clasa a III-a, pregătiți de doamna profesoară Mioara Cinar. Au încheiat prima zi a concursului elevii claselor a IV-a şi a V-a, pregătiți de doamna profesoară Maria Holovcsuk. Vineri, a doua zi de concurs, începând cu ora 11.00, a continuat cu prezentarea activității artistice de către elevii din ciclul gimnazial, cla-

sele VI-VIII. Elevii liceului „Iulia Hasdeu“ din Lugoj s-au manifestat artistic sâmbătă, în a treia zi de concurs, pe trei direcții: muzical, prin interpretarea unui cântec popular în limba maternă, vestimentar, prin prezentarea portului tradițional ucrainean, şi prin dans, fiecare dintre concurenți punându-şi în valoare abilitățile artistice.

Deşi condițiile de desfăşurare nu erau tocmai prielnice, elevii s-au prezentat la un nivel artistic ridicat, părinții, prietenii şi profesorii putându-se bucura de toate momentele artistice prezentate de elevi, apreciind, totodată, efortul depus de aceştia prin aplauze prelungite.

La finalul acțiunii, conform hotărârii organizatorilor, toți participanții au fost recompensați cu diplome.

Cornelia BENZAR

Ziua Limbii Ucrainene

Bistra. În fiecare an, la data de 9 noiembrie, sărbătorim Ziua Limbii Ucrainene. Desigur că nu poate fi dedicată doar o singură zi limbii noastre, în care ne exprimăm, ne rugăm, citim şi scriem. Limba este sărbătorită zilnic, însă ne pregătim într-un fel mai aparte pe 9 noiembrie, pentru a ne reaminti de limba noastră atât de dragă nouă, tuturor ucrainenilor.

Anul acesta este unul deosebit pentru toţi oamenii, din cauza pandemiei de coronavirus, fiind afectate toate instituţiile şi toate domeniile de activitate, unele dintre ele fiind nevoite chiar să-şi întrerupă activitatea. A fost închisă şi şcoala pentru o perioadă de timp, iar cursurile cu elevii s-au desfăşurat online. Dacă în anii precedenţi, ziua limbii a fost sărbătorită la şcoală, prin programe şi scenete interpretate de elevii noştri, anul acesta, nu a fost posibilă o astfel de manifestare.

Biserica noastră Ortodoxă Ucraineană este instituţia care conservă şi transmite mai departe graiul ucrainean şi tradiţiile moştenite de la înaintaşii noştri. Corul bisericii din Bistra s-a înveşmântat în haină de sărbătoare în ziua de duminică, 15 noiembrie, pentru a marca sărbătoarea minorităţii ucrainene din România. Membrii corului bisericesc s-au îmbrăcat în costume tradiţionale – huţulci, iar deasupra şi-au pus ilicele dăruite bisericii noastre parohiale de Uniunea Ucrainenilor din România. Corul a cântat răspunsurile la Sfânta Liturghie pe 4 voci, iar rugăciunea *Tatăl Nostru (Отче наш)* a fost interpretată în întreita cântare, aşa cum se întâmplă doar la marile Praznice Împărăteşti. După Otpustul Liturghiei, corul, sub îndrumarea tinerei dirijoare Iurcea Iustina, a interpretat 4 pricesne în limba ucraineană: *Славна Приснодіво, Помилуй мя О Боже мій!, Хресту Твоєму Владико* şi *Тіло Христове*. Eleva Iurcea Sofia-Ana din clasa a V-a a recitat o poezie dedicată limbii materne: *Молитва за Рідну Мову*, iar corul a încheiat cu urarea: *Mulţi Ani Trăiască!*

În încheiere, eu, preotul paroh, am mulţumit Tatălui ceresc pentru toate binecuvântările Sale, conducerii UUR pentru susţinere şi buna colaborare, coriştilor noştri pentru efortul depus, şi, nu în ultimul rând, tuturor credincioşilor noştri care nu-şi uită originile şi limba maternă.

Pe scurt, aşa s-a desfăşurat evenimentul de duminică, 15 noiembrie, când am sărbătorit Ziua Limbii noastre Ucrainene, înscriind încă o pagină frumoasă în istoria existenţei ucrainenilor pe aceste meleaguri.

pr. dr. Ioan IURCEA

Suceava. 9 noiembrie reprezintă ziua în care minoritatea ucraineană din România sărbătoreşte Ziua Limbii Ucrainene, comoara ucrainenilor de pretutindeni lăsată de părinţi, bunici şi străbunici. Limba maternă este sursa de viaţă spirituală şi actul practic de protecţie identitară.

Ziua Limbii Ucrainene a fost instituită pe 14 iulie 2018, prin lege, de Camera Deputaţilor din România, la iniţiativa legislativă a deputatului Nicolae Miroslav Petreţchi, fiind sărbătorită, în fiecare an, în toate localităţile cu populaţie de etnie ucraineană.

2020 este un an special, unul în care manifestările cu public sunt înlocuite cu cele din mediul virtual. Ziua Limbii Ucrainene rămâne, chiar şi în regim online, aceeaşi manifestare, cu aceeaşi implicare şi dragoste de vorbă şi cânt.

Elevii care studiază limba ucraineană la Şcoala Gimnazială „Petru Muşat” din Siret şi cei de la Şcoala Gimnazială Baineţ din judeţul Suceava au marcat această sărbătoare prin realizarea unor desene cu tema „Ucraina = prietenie” şi un concurs de poezie în limba ucraineană, coordonaţi fiind de doamna profesoară Mirabela Carpiac. La Bălcăuţi, s-a derulat proiectul „La mulţi ani, limba ucraineană!”, iniţiatoarea acestuia fiind doamna profesoară Anca Ştiubianu. Scopul proiectului l-a constituit cultivarea interesului şi a demnităţii privind afirmarea identităţii culturale, ca fundament al dezvoltării viitoare a cetăţeanului european.

Limba maternă reprezintă identitatea naţională şi culturală a individului şi este una dintre dimensiunile fundamentale ale fiinţei umane. Această activitate contribuie la conservarea şi promovarea specificului etnic şi cultural.

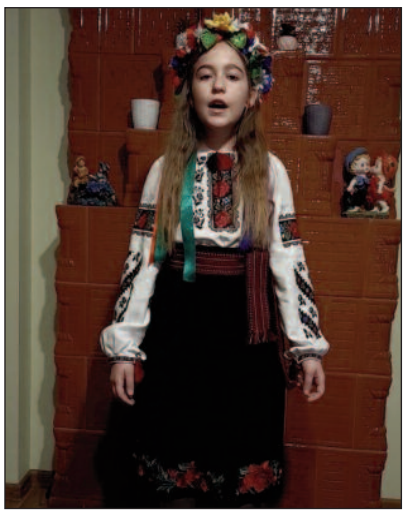

Beneficiarii acestui proiect au avut prilejul de a conştientiza şi promova bogăţia, frumuseţea limbii ucrainene şi de a cultiva respectul pentru valorile propriei culturi şi pentru cele ale culturii universale. Obiectivele proiectului au fost promovarea valorilor ucrainene autentice, evidenţierea contribuţiei limbii ucrainene la patrimoniul cultural universal, educarea respectului şi a preţuirii faţă de valorile înaintaşilor, dezvoltarea gândirii şi a imaginaţiei elevilor, lărgirea orizontului cultural al elevilor, motivarea gustului artistic, cultivarea discernământului estetic. Rezultatele aşteptate au fost implicarea a cât mai multor elevi în activitate, cunoaşterea valorilor personale şi toleranţa elevilor faţă de alte valori, diferite de cele proprii. Prin intermediul acestei activităţi, organizatorii şi-au propus să-i ajute pe elevi să înţeleagă ce înseamnă termenii *identitate* şi *cetăţenie,* să conştientizeze importanţa păstrării propriei identităţi, să descopere frumuseţea tradiţiilor propriei etnii, să înţeleagă că frumosul este lângă ei şi aşteaptă să fie relevat.

Limba ucraineană, această limbă din subgrupul oriental al limbilor slave, a rămas în uz, în ciuda faptului că utilizarea ei a fost, deseori, limitată sau chiar interzisă. Ea a supravieţuit şi s-a dezvoltat, fiind păstrată de ucraineni în folclor, muzică şi literatură.

Ziua Limbii Ucrainene este un motiv de celebrare, de închinare, de dragoste faţă de limba mamei, un motiv de a o asculta, în direct în săli cu public ori sincron sau asincron în faţa monitoarelor, online.

Otilia MAŢNER

(Continuare în pagina a 9-a)

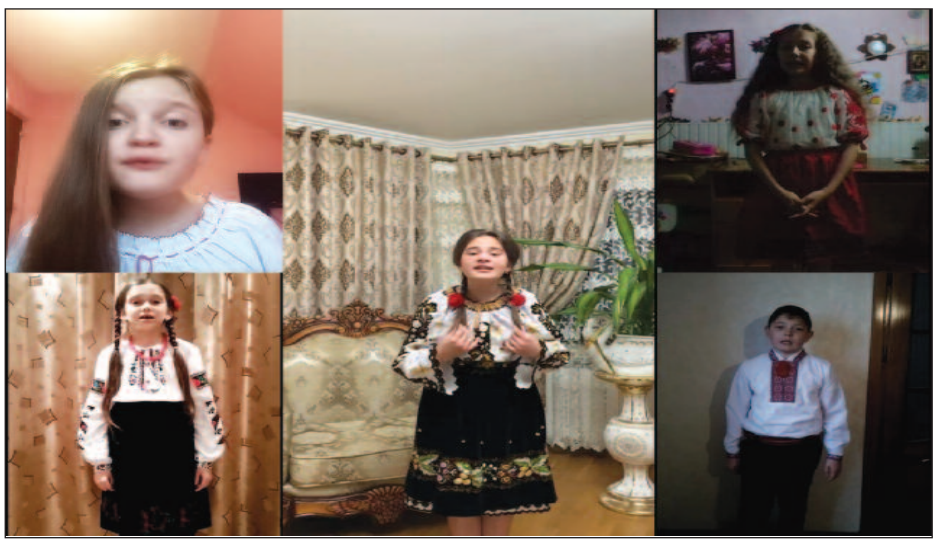

Ziua Limbii Ucrainene

(Urmare din pagina a 8-a)

Iaşi. În condiţiile cauzate de situaţia epidemiologică din ţară, în general, dar şi din Iaşi, în special, şi stimulaţi de invitaţia primită din partea Comisiei pentru Cultură a Uniunii Ucrainenilor din România şi a filialei Bucureşti a UUR, în perioada 08-12.11.2020, am organizat şi desfăşurat, la sediul filialei Iaşi, acţiuni dedicate marcării Zilei Limbii Ucrainene din România. Programul pregătit pentru acest eveniment, având un format hibrid (prezenţă fizică şi înregistrări video), pentru a se putea respecta recomandările în condiţiile pandemiei de SARS-COV 2, a cuprins o expoziţie de carte şi manuale şcolare (mai noi şi mai vechi) în limba ucraineană, un stand cu ziarele editate în limba ucraineană de către UUR, un fotomontaj cu fotografiile scriitorilor ucraineni din România, dar şi cu cei mai reprezentativi scriitori ucraineni din toate timpurile. De asemenea, programul a mai inclus şi o prezentare a unor date şi informaţii interesante privind apariţia limbilor pe Pământ şi, în mod special, a celei ucrainene, fiind subliniat, printre altele, şi locul pe care-l ocupă în lume, sub aspectul bogăţiei lexicale, al frumuseţii ei, precum şi aprecierile de care se bucură aceasta din partea cercetătorilor din întreaga lume.

Având în vedere spaţiul restrâns din sediul filialei noastre, am optat pentru desfăşurarea acestei sărbători pe parcursul mai multor zile, pentru a se evita prezenţa, în acelaşi timp, a unui număr mai mare de persoane, având în vedere că, în actualele condiţii, localurile tradiţionale, unde ne puteam desfăşura astfel de acţiuni, au fost închise.

Pentru a-i atribui un pronunţat caracter festiv, nu ne-am limitat doar la prezentarea expoziţiilor susmenţionate, ci am înregistrat mai multe materiale (dansuri, recitări, cântece), care puteau fi vizionate pe laptop de către toţi cei care ne-au trecut pragul în această perioadă. Unele dintre ele au fost trimise la sediul central al Uniunii Ucrainenilor din România, fiind prezentate în cadrul acţiunii iniţiate şi conduse de preşedintele filialei Bucureşti a UUR, dl Mihai Traista, preşedintele Comisiei pentru cultură a Uniunii Ucrainenilor din România.

Sunt primii paşi făcuţi în acest sens, şi, ca orice început, a fost mai anevoios, dar suntem convinşi că, uşor, uşor, şi acest mod de a desfăşura unele acţiuni, va fi îmbrăţişat şi promovat de tot mai multe filiale. Dar... Există şi un dar. Pentru ca lucrurile să meargă din ce în ce mai bine, este nevoie de o implicare cât mai numeroasă a tineriilor noştri (acolo unde există disponibilitate), având în vedere că ei sunt mult mai familiarizaţi cu folosirea mijloacelor tehnice moderne, deosebit de utile în astfel de momente, pentru realizarea unor asemenea evenimente în sistem online sau combinat. În acest sens, considerăm că nu ar fi lipsit de interes să se realizeze o pregătire practică (un schimb de experienţă) între tinerii din filiale care ar dori să se implice într-o astfel de activitate.

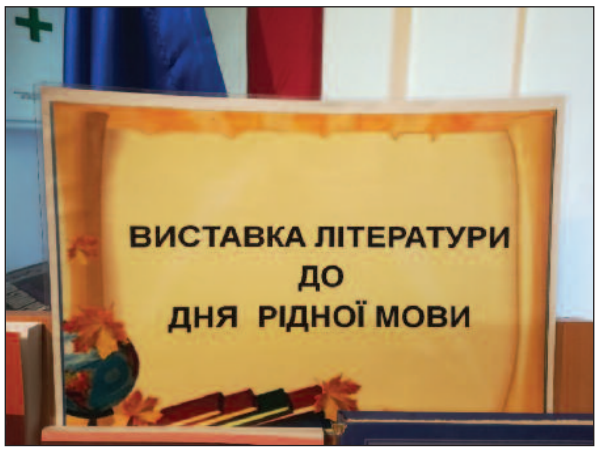

Organizarea acestei acţiuni pe o durată de mai multe zile are şi partea sa pozitivă, în sensul că noi, cei din conducerea comitetului, avem posibilitatea să stăm de vorbă cu vizitatorii noştri (membri ai filialei sau colaboratori), atât pentru a discuta despre activităţile de viitor, cât şi a afla problemele care-i preocupă, căutând împreună soluţii în rezolvarea unor chestiuni de interes pentru filială şi pentru colaboratorii noştri.

Apreciem că a fost o experienţă utilă şi de bun augur pentru activităţile noastre viitoare.

Victor HRIHORCIUC,
preşedintele filialei Iaşi a UUR

Mărturisire de Ziua Limbii Ucrainene

Ne naştem, creştem, învăţăm, construim o carieră, ne bucurăm de fiecare zi din viaţă. Şi, în tot acest timp, zi de zi, ne însoţeşte limba pe care o vorbim. Pe fondul diferitelor vicisitudini şi situaţii ale vieţii, ea, limba, devine atât de familiară, de prezentă, încât nici măcar nu o remarcăm. Deşi, dacă ar fi să judecăm în profunzime, aceasta reprezintă cea mai importantă componentă a sferei vieţii sociale. Fără comunicare, o persoană nu poate fi pe deplin fericită în această lume, iar limba pe care o vorbim este o expresie interioară, frumoasă şi, câteodată, neapreciată a sufletului, care propagă lumina soarelui printr-un constituent al limbajului, precum cuvântul.

Cuvintele deţin o putere aproape magică, pe care, uneori, nu o conştientizăm. Spre exemplu, cu ajutorul unui cântec de leagăn blând şi duios, mama îşi liniştеşte şi îşi adoarme pruncul, spunând că totul va fi bine, că nu există niciun semn de îngrijorare, alungând, astfel, neliniştea din sufletul copilului. Se spune că aceleaşi cuvinte, rostite la momentul inoportun şi într-o manieră nepotrivită pot răni pe cineva, dar există şi reversul monedei, când vorbele pot vindeca. Astfel, în cuvânt, este concentrată o putere extraordinară care ne însoţeşte pe tot parcursul vieţii. Şi doar de noi depinde alegerea pe care trebuie s-o facem: în ce direcţie va fi orientată acţiunea Cuvântului rostit de noi.

În cazul meu, limba maternă este limba prin care au comunicat cu mine părinţii mei şi, în mod deosebit, bunicii. E limba ucraineană. Este o limbă irepetabilă, melodioasă, delicată şi bogată, pentru că înglobează în ea vuietul luncilor şi al pajiştilor, al câmpiilor şi al pădurilor. Este posibil ca primul cuvânt rostit să fi fost „Mama” în limba ucraineană, deşi este identic cu cel românesc.

Probabil că bunicii mei, Hrihorciuc Victor şi Virginia, mi-au cântat cântece de leagăn, atunci când venea timpul somnului, sau îmi spuneau poveşti captivante în limba ucraineană. Totuşi, amintirile s-au cam pierdut în negura timpului.

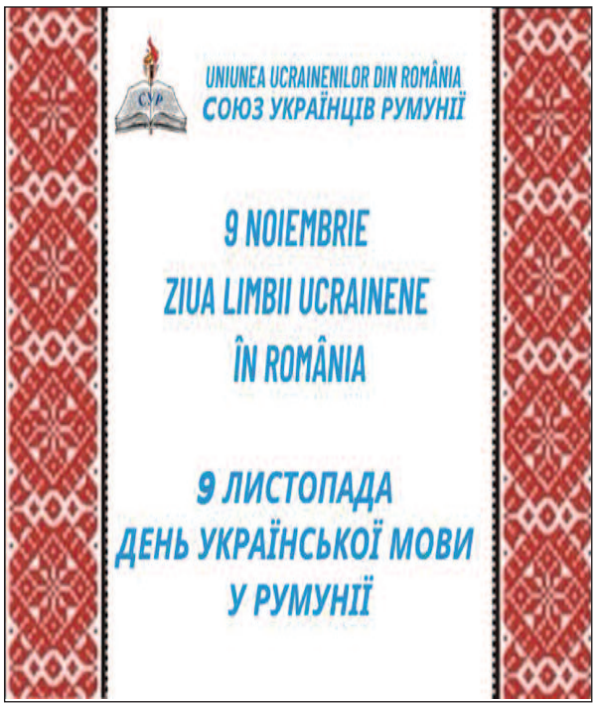

Pentru mine, limba este o comoară nepreţuită, adunată de-a lungul vremurilor. În ea, se reflectă caracterul, istoria, obiceiurile şi tradiţiile unui popor. Limba reprezintă o moştenire de mare preţ, un testament nescris, prin care se transmite generaţiilor iubirea faţă de ţară şi de oameni.

Amintindu-mi de copilăria mea, pe care, în parte, am petrecut-o în satul natal al bunicilor şi străbu-nicilor mei, Negostina, când ieşeam pe toloacă, mă străduiam să vorbesc cu copiii din sat în limba ucraineană. Deşi ei vorbeau mult mai bine decât mine, trebuie să spun că noi, copiii, ne înţelegeam foarte bine.

Cu timpul, am învăţat să respect limbile materne ale altor oameni, iar, în momentul de faţă, stăpânesc foarte bine limba engleză, bine – germana, puţin – franceza şi ucraineana. Fiind membru simpatizant al Uniunii Ucrainenilor din România, am observat că, de trei ani, pe 9 noiembrie, în România, se sărbătoreşte, în mod tradiţional, Ziua Limbii Ucrainene.

Profit de această ocazie şi transmit tuturor ucrainenilor din România urarea poetului naţional ucrainean Taras Şevcenko: *Не одцуравсь того слова, / Що мати співала, / Як малого повивала.*

Codrin PANAINTE,
membru simpatizant UUR,
student anul III la stomatologie

Recunoașterea activității publicistice și a celei științifico-literare

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România, la propunerea *Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți şi mass-media*, din cadrul aceleiaşi organizații, ținând cont de activitatea prodigioasă din domeniile publicistică, literatură şi ştiință, a hotărât ca, începând cu acest an, publiciştii, autorii şi redactorii publicațiilor şi ai volumelor editate sub egida UUR să fie recompensați prin premii.

Atât activitatea publicistică, cât şi creația artistică, indiferent de natura acesteia: literatură, muzică, presa scrisă ori audio-vizuală etc., care apar editate în reviste, ziare şi sub formă de volume reprezintă, fără îndoială, două dintre componentele de bază ale spiritualității unui popor, cultura jucând un rol major în conservarea limbii şi, implicit, a identității etnice a acestuia.

Referitor la respectivul domeniu, cele 6 publicații, care apar lunar sub egida Uniunii Ucrainenilor din România, împreună cu cele circa 15 volume editate, de-a lungul unui an, de organizația noastră, contribuie la păstrarea limbii ucrainene, a culturii şi a tradițiilor noastre strămoşeşti, la afirmarea noastră în planul literaturii naționale şi al cercetării ştiințifice, contribuind, astfel, la consolidarea culturii țării în care trăim, România. Prin acest segment al creației artistice scrise, ne asigurăm perpetuarea noastră ca entitate națională.

Aş delimita, în cadrul acestui domeniu vast, câteva subdomenii, şi anume: presă, creație literară originală, traduceri, cercetare ştiințifică, critică literară.

Activitatea editorială presupune, înainte de toate, multă trudă, consecvență şi atenție în urmărirea evenimentelor care se desfăşoară în sânul comunității noastre, precum şi a oamenilor care pot constitui modele demne de urmat, cu scopul de a le reflecta, sub formă de articole şi interviuri, în paginile ziarelor şi revistelor noastre.

Pentru ca o operă literară să vadă lumina tiparului şi să ajungă la cititor, iar, ulterior, să intre în patrimoniul literar al unei etnii, respectiv al țării, este nevoie de un îndelung proces creativ, care presupune talent, muncă şi inspirație.

Realizarea unei traduceri impune cunoştințe temeinice de limbă şi cultură a ambelor popoare, atât a celui căruia îi aparține opera originală, cât şi a poporului în care ea este tradusă. Şi acest proces necesită vocație, efort susținut, consecvență şi dăruire.

Pentru ca un volum ştiințific sau de altă natură să ajungă pe masa cititorului este nevoie de o îndelungată acțiune de pregătire şi stilizare a materialului brut, dublat de o acribie de netăgăduit în documentare, iar acest lucru implică oameni devotați misiunii pe care şi-au asumat-o.

Cu toții duc o muncă asiduă şi migăloasă pentru ca materia primă să fie concretizată în volume ştiințifice, cărți de beletristică, manuale şcolare, caiete didactice etc. Drept urmare, considerăm că este nevoie ca efortul acestor neobosiți *creatori* şi *supuşi* ai literelor şi ai tastaturii să fie răsplătit, indiferent de domeniul sau subdomeniul în care îşi desfăşoară activitatea, rezultatul lor fiind la fel de important.

În consecință, *Comisia pentru probleme de presă, editare de cărți şi mass-media* din cadrul Uniunii Ucrainenilor din România, invocând Art. 4., litera r) din Statutul Uniunii Ucrainenilor din România, prin care Uniunea „acordă diplome de merit şi instituie premii, sprijină olimpiadele şcolare şi recompensează elevii, studenții şi cadrele didactice care au contribuit la obținerea rezultatelor remarcabile”, în vederea realizării scopului fundamental al acesteia, care „constă în apărarea drepturilor privind exprimarea şi promovarea identității etnice, lingvistice, culturale şi religioase a persoanelor aparținând minorității ucrainene, renaşterea şi formarea unității şi conştiinței naționale, protejarea drepturilor individuale şi colective ale membrilor săi şi întărirea raporturilor de colaborare româno-ucrainene” (cf. Art. 3 din Statutul UUR), a recomandat Consiliului UUR, după ce, în prealabil, acest lucru a fost analizat şi validat de comisie, şi în baza unui regulament stabilit de aceasta, premierea următoarelor categorii de activitate, pe ultimii doi ani, 2018 şi 2019: ● Presă: *Publicistul anului; Redactorul anului; Corespondentul anului; Cel mai bun interviu; Cel mai bun articol de debut;* ● Carte: *Cartea anului; Cea mai bună carte de proză; Cea mai bună carte de poezie; Cel mai bun volum ştiințific; Cea mai bună traducere; Debut în proză; Debut în poezie*. Acestora li se adaugă două premii *Opera Omnia: Premiul pentru întreaga activitate în literatură* şi *Premiul pentru întreaga activitate în publicistică.*

Din punct de vedere al jurizării, respectivele categorii au fost împărțite în trei secțiuni: Secțiunea I – cele două premii pentru întrega activitate; Secțiunea II – premiile pentru presă şi Secțiunea III – premiile pentru carte (literatură şi ştiință).

Pentru Secțiunile I şi II, din juriu au făcut parte 9 persoane, primele 3 dintre acestea fiind şi membrii *Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți şi mass-media*: Mihai Mihailiuc – scriitor şi redactor-şef al ziarului „Український вісник”, Ioan Covaci – poet şi redactor-şef al ziarului „Вільне слово”, Ioan Herbil – conf. univ. dr., preşedintele *Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți şi mass-media* şi vicepreşedinte al UUR, Liuba Irina Horvat – C.S. II, dr., secretar general al UUR, Gheorghe Munteanu – sculptor, membru al *Comisiei de etică şi disciplină din cadrul UUR*, Iryna Moisei – redactor-şef al revistei literar-culturale „Наш голос”, Ştefania Pietreanu – redactor al ziarului „Curierul ucrainean”, Lyudmyla Dorosh – redactor al revistei pentru copii „Дзвоник” şi Mihaela Herbil – redactor-şef al revistei „Ecouri ucrainene”.

Pentru Secțiunea III, din juriu au făcut parte: Mihai Mihailiuc, Ioan Covaci, Liuba Irina Horvat, Gheorghe Munteanu şi Ioan Herbil.

Preşedintele juriului a fost aleasă doamna Liuba Irina Horvat, iar secretar, domnul Gheorghe Munteanu.

Astfel, în perioada 9-22 noiembrie, a avut loc etapa propunerilor şi cea a deciziilor privind acordarea premiilor, rezultând următoarele: *Premiul Opera Omnia în literatură* a fost acordat domnului Ioan Covaci, iar *Premiul Opera Omnia în publicistică* – domnului Mihai Mihailiuc;

În domeniul presei, au fost atribuite premii, pentru anul 2018: *Publicistul anului* – domnului Ioan Rebuşapcă; *Redactorul anului* – doamnei Ştefania Pietreanu; *Corespondentul anului* – doamnei Anna Bereghi; *Cel mai bun interviu* – doamnei Claudia Semciuc; *Cel mai bun articol de debut* – doamnei Irina Ardelean şi pentru 2019: *Publicistul anului* – domnului Victor Hrihorciuc; *Redactorul anului* – doamnei Terezia Şendroiu; *Corespondentul anului* – doamnei Olha Senyshyn; *Cel mai bun interviu* – doamnei Cristina Ştirbăț; *Cel mai bun articol de debut* – doamnei Natașa Şoiman.

De asemenea, şi editarea cărților constituie un segment bine reprezentat în cadrul Uniunii Ucrainenilor din România. Pe parcursul anilor 2018 şi 2019, au văzut lumina tiparului 31 de volume, 12 – în 2018, iar, în cel următor, 19. Iată titlurile premiate: - pentru anul 2018: *Cartea anului* – „Relații româno-ucrainene. Istorie şi contemporaneitate”, vol. 8, redactor: Irina Liuba Horvat; *Cea mai bună carte de proză* – «Верхорівнянські оповідання» de Mihai Hafia Traista; *Cel mai bun volum ştiințific* – „Sub semnul iubirii...” de Ioan Chideşciuc; *Cea mai bună traducere* – „Intermezzo” (Povestiri) de Mychailo Koțiubynskyi, în traducerea în limba română a Mihaelei Herbil; - pentru anul 2019: *Cartea anului* – „Antroponimie oficială la ucrainenii maramureşeni” de Ioan Herbil; *Cea mai bună carte de proză* – «Переможці» de Ivan Liber; *Cea mai bună carte de poezie* – «Найкраща мама» de Iryna Moisei; *Cel mai bun volum ştiințific* – «Екологічна політика» de Ioan Dubovici; *Cea mai bună traducere* – „Nebiruitele sunete” de Oles Deak, în traducerea în limba română a lui Corneliu Irod; *Debut în poezie* – «Калинова душа моя» de Larisa Mihaela Traista.

Gala acordării premiilor va avea loc imediat ce situația epidemiologică o va permite.

În încheiere, îi felicit pe toți participanții, pe cei nominalizați şi pe premianți şi mulțumesc conducerii Uniunii pentru susținerea unei asemenea acțiuni. Cred că a fost o primă ediție reuşită, lucru care mă face să-mi îndrept gândurile şi energia spre următoarea.

Ioan HERBIL,
preşedintele Comisiei pentru probleme de presă, editare de cărți şi mass-media a UUR

Toamna frumoasă şi darnică...

„Dacă timpul ar fi avut frunze, ce toamnă!” (Nichita Stănescu)

Spunea Tudor Arghezi că „niciodată toamna nu fu mai frumoasă...”. Nouă ne-a fost dat, în acest an, să constatăm că „niciodată toamna nu fu mai tristă”. Şi, cu toate acestea, am încercat să nu ne abatem de la ritmul normal al vieții. Aşa că ne-am străduit să dăm viață proiectului *Toamna frumoasă şi darnică.*

Toamna, şcolăriță...

Devenit deja tradiție, proiectul educațional *Toamna frumoasă şi darnică*… a încercat şi anul acesta să dezvolte creativitatea elevilor, să le ofere oportunitatea de a participa la activități educative care vizează toate laturile educației.

Proiectul, coordonat de doamnele profesoare Anca Ştiubianu, Lăcrămioara Grigorciuc şi Mihaela Pintrijel, are drept scop promovarea şi încurajarea inițiativelor de succes în rândurile cadrelor didactice şi ale elevilor, crearea oportunității unui schimb de experiență, valorificarea bunelor practici în cadrul procesului instructiv-educativ, în vederea creşterii calității învățământului preuniversitar.

Printre obiectivele proiectului se numără: dezvoltarea şi stimularea expresivității, imaginației şi creativității elevilor; organizarea unei expoziții şi a unui program artistic; încurajarea inițiativei individuale şi de grup; valorificarea experienței cadrelor didactice în abordarea activităților extracurriculare.

Fiind un proiect derulat în cadrul Comisiei Metodice „Limbă şi Comunicare” şi valorificând potențialul etnic al localității, activitatea a avut drept motto afirmația lui Judith A. Lambert: „Învățăm din diferențe, nu din mai multe lucruri de acelaşi fel”.

Toamna, în grai ucrainean

Astfel, elevii clasei a III-a, coordonați de doamna profesoară Anca Ştiubianu şi respectând regulile distanțării fizice, au prezentat o scenetă în limba ucraineană, care au avut drept personaje fructele şi legumele toamnei. Este cunoscut faptul că orice serbare şcolară constituie o sărbătoare atât pentru copii, cât şi pentru profesorii lor şi, nu în ultimul rând, pentru părinții copiilor. Anul acesta, bucuria unui asemenea eveniment a fost umbrită de absența părinților, precum şi de cadrul atipic de desfăşurare. Cu toate acestea, pregătirea momentului artistic dedicat toamnei a reprezentat un excelent prilej de a pune în valoare imaginația şi creativitatea fiecăruia. Astfel, elevii au putut demonstra că şi-au însuşit informațiile despre toamnă, transmise în timpul orelor de limba ucraineană. Cântând, recitând, interpretând un rol în scenetă, copiii şi-au perfecționat deprinderile artistice. Acestea îi vor ajuta să-şi dezvolte gustul, dragostea de frumos, aptitudinile pentru arte. Activitatea în ansamblul ei a promovat şi cultivat atât aspectul oral al limbajului, cât şi cel scris, contribuind astfel la formarea completă a personalității copilului.

„Toamna este o a doua primăvară, când fiecare frunză este o floare.” (Albert Camus)

Momentul în limba română a fost pregătit de doamna profesoară Lăcrămioara Grigorciuc împreună cu elevii clasei a V-a şi s-a desfăşurat în regim online. Activitatea a urmărit consolidarea noțiunilor privind textul literar şi cel nonliterar. Elevii au audiat povestirea „Frunza” de Emil Gârleanu şi, pe baza discuțiilor, au stabilit că autorul surprinde, folosind meşteşugul cuvintelor, viața unei frunze de când apare, cum creşte în razele soarelui şi în picăturile de ploaie, dând adăpost unui scatiu. Frunza şi-a găsit sfârşitul,

lovită de aripa acestuia. La final, copiii au ales, dintr-o serie de proverbe, pe cel care se potrivea textului audiat. Astfel, ei au stabilit că soarta frunzei este o ilustrare mai tristă a proverbului: „După ce a trecut căldura, nu-şi mai aminteşte de umbră”. Dincolo de ecranele monitoarelor, s-a simțit emoția elevilor, fiind impresionați de povestea frunzei. Contrastul dintre armonia şi tragedia naturii, creionat de către scriitor, a constituit un prilej de reflecție asupra acestor aspecte. „Ce am învățat citind o astfel de povestire?”, i-am întrebat pe cei dintr-a V-a. „Să fim mai atenți, mai înțelegători şi mai umani cu tot ce ne înconjoară”, au răspuns elevii.

Aromă, gust şi culoare…

Şi pentru că toamna este anotimpul în care gospodinele conservă fructele şi legumele, pentru a fi păstrate peste iarnă, următorul moment al activității a fost dedicat textului nonliterar, delicios, şi anume rețetei de bucătărie. Folosind tehnica ciorchinelui, am stabilit că din fructe se fac compoturi, gemuri, dulceață, sirop, iar din legume se fac murăturile (gogonele, castraveți, gogoşari, conopidă), zacusca, zarzavaturile pentru iarnă, în diferite combinații de legume. Apoi, *rețeta de bucătărie* a ieşit din *Cartea de bucate* şi s-a

transformat în diverse delicii culinare, datorită îndemânării elevilor clasei a V-a, ajutați de ai lor părinți... Rețetele au fost scrise în limba română, iar prezentarea modului de prepare a acestora a fost făcută în ucraineană.

„Toamna este o simfonie, artă vie, în mii de culori.” (Valeria Mahok)

Dincolo de cuvinte, roade bogate şi arome, toamna este o armonie de culori. Doamna profesoară Lăcrămioara Grigorciuc le-a prezentat elevilor un material PPT, având ca temă „Toamna în pictura românească şi în cea ucraineană”. În cadrul orelor de educație plastică, elevii claselor a V-a şi a VI-a, coordonați de doamna profesoară Mihaela Pintrijel, au încercat să surprindă toamna în propriile creații. Lucrările realizate au fost expuse în cadrul unei expoziții.

Proiectul *Toamna frumoasă şi darnică...* a avut în vedere transformarea reală a elevilor în actori principali ai demersului educațional, urmărindu-se atingerea unor obiective de natură formală, informală, socio-comportamentală.

Toți cei implicați în proiect au devenit, pentru o clipă, frunze purtătoare ale unui mesaj plin de sensibilitate. S-a scris o nouă poveste de toamnă, care va îmbogăți portofoliul activităților extracurriculare, desfăşurate la Şcoala Gimnazială Bălcăuți.

Convalia HREHORCIUC

La statuia din Galați a hatmanului Ivan Mazepa

În fiecare an, filiala Galați a Uniunii Ucrainenilor din România celebrează una dintre cele mai importante personalități culturale şi militare din istoria medievală a Ucrainei. Este vorba de hatmanul Ucrainei, Ivan Stepanovyci Mazepa, considerat un mare erou al Ucrainei. Evenimentul s-a desfăşurat în Parcul „Libertății”, la monumentul hatmanului, realizat în bronz de sculptorul Gheorghe Tănase, artist care a executat şi bustul lui Dimitrie Cantemir, inaugurat, în 2014, la Bruxelles.

Membrii organizației ucrainene din Galați s-au adunat în Parcul „Libertății”, în fața monumentului hatmanului, pentru a cinsti memoria marelui conducător de oşti, cea mai importantă figură a istoriei Ucrainei de la sfârşitul secolului al XVII-lea şi începutul celui de-al XVIII-lea. După mai mulți ani de reabilitare şi reamenajare cu fonduri europene, Parcul „Libertății”, situat pe strada Basarabiei, a fost inaugurat în anul 2004.

Monumentul, înfățişându-l pe eroul național al Ucrainei, a fost dezvelit, la 5 mai 2004, în prezența unei delegații venite de la Kiev. În cadrul Euroregiunii „Dunărea de Jos”, numeroşi oameni de cultură şi artă vizitează statuia lui Ivan Mazepa din Galați. O surpriză deosebită a fost atunci când însuşi Viktor Iuşcenko, fostul preşedinte al Ucrainei, ne-a dat întâlnire chiar la monumentul hatmanului Ivan Mazepa.

Vichentie NICOLAICIUC,
Preşedintele filialei Galați a UUR

De vorbă cu o elevă olimpică la limba ucraineană

Să iubim şi să prețuim limba noastră maternă! Cine vorbeşte cel puțin două limbi din naştere are sufletul mai frumos, mai bogat, iar inima lui iubeşte mai mult şi mai intens!

Felicia Grigoraş: – Te rog să te prezinți!

Cezara Grigoraş: – Bună ziua! Mă numesc Cezara Grigoraş, sunt elevă în clasa a-XI-a la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă" din Siret. Sunt din Negostina, județul Suceava.

F.G.: – Unde ai absolvit Şcoala Generală?

C.G.: – La Negostina, sat ucrainean, unde am vorbit limba maternă din fragedă pruncie.

F.G.: – Îți place limba ucraineană?

C.G.: – Da, pentru că am avut profesori îndrumători foarte buni şi iubitori de limbă maternă, care mi-au fost alături pe drumul respectului față de aceasta. De asemenea, am fost călăuzită şi de familia mea, care este statornică în prețuirea culturii ucrainene, în prețuirea tradițiilor şi obiceiurilor noastre strămoşeşti.

F.G.: – Ai participat la concursuri sau olimpiade organizate la nivel de şcoală, la acest obiect?

C.G.: – Da, mereu am luat parte la aceste acțiuni, încă din clasa a V-a. Am început cu concursul de recitare a poeziei ucrainene, iar, mai apoi, din clasa a VII-a, am participat şi la olimpiade şcolare. M-am calificat, întotdeauna, la etapele naționale, ridicându-mă la nivelul aşteptărilor celor din jur şi obținând rezultate frumoase şi premii, inclusiv premiul I.

F.G.: – Cine şi mai ales ce te-a determinat să participi la concursuri şi olimpiade de limba ucraineană?

C.G.: – În primul rând, îmi place mult filologia, ador să citesc literatură, de orice fel. De asemenea, unul dintre motivele participării la concursuri şi olimpiade a fost relatarea colegilor mai mari despre modul de desfăşurare a acestor acțiuni, despre oamenii care stau în spatele organizării lor şi, totodată, despre beneficiile obținute, indiferent de rezultate. Aş adăuga şi sentimentul de înalt respect, considerație şi cinste pentru limba noastră maternă.

F.G.: – Ce premii ai obținut?

C.G.: – Am primit atât diplome, cât şi premii în bani sau obiecte (tablete, smartwatch şi cărți ucrainene, pe care le-am citit cu plăcere); însă cel mai frumos, memorabil şi valoros premiu a fost participarea la Tabăra de vară „MolodaHvardia", de la Odesa (Ucraina), în vara anului 2019. Despre această experiență unică am detaliat în numărul precedent al „Curierului ucrainean". Mulțumesc Uniunii Ucrainenilor din România pentru că a făcut posibilă această activitate şi pentru grija permanentă pentru toți ucrainenii iubitori ai neamului nostru.

F.G.: – Ce gânduri de viitor ai referitor la limba ucraineană?

C.G.: – Intenționez să particip la toate concursurile şi olimpiadele care se vor desfăşura până la terminarea liceului şi mi-ar plăcea să fac cinste limbii noastre materne indiferent de locul în care mă voi afla şi de împrejurări.

F.G.: – Îți place să porți costumul ucrainean?

C.G.: – Da, cu multă plăcere. Sunt membră a Ansamblului „Cervona Kalyna" din Negostina, fac parte din echipa de dansuri ucrainene, unde port cu mândrie costumul ucrainean, care, pentru mine, reprezintă o sursă de culoare şi veselie, aşa cum este ucraineanul, având, mereu, zâmbetul pe buze, indiferent de starea sufletească.

F.G.: – Un cuvânt de încheiere...

C.G.: – Aş dori să-i îndemn pe toți elevii care cunosc şi studiază limba noastră maternă s-o iubească, s-o respecte, să participe activ la orele de curs şi la toate activitățile organizate de şcoală sau de UUR, fără de care toate acestea n-ar fi fost posibile.

F.G.: – Mulțumesc, Cezara, pentru gândurile frumoase, pentru sentimentele pe care le nutreşti față de limba noastră maternă, mă bucur că iubeşti literatura, că ai ambiție şi ne faci cinste.

Felicia GRIGORAŞ

Carol Ieremciuc, un copil talentat care aduce bucurie părinților și comunității

Filiala UUR Botoşani are bucuria de a vă prezenta un membru tânăr şi de valoare al acesteia, un sportiv excepțional, un adevărat talent în domeniul muzicii şi al dansului. Este vorba despre Carol Ieremciuc, fiul Medei şi al lui Adi Ieremciuc, care a fost îndrumat de părinți pe calea muzicii, luând cu succes lecții de canto, sub îndrumarea doamnei profesoare Gabriela Mihaela Morar, de la Romantic Art School din Suceava şi a doamnei profesoare Ana Maria Ionescu, de la Şcoala Populară de Arte din Botoşani.

Talentul, munca şi răbdarea au scos la iveală un mic artist complet, care ne reprezintă cu onoare la toate competițiile de gen, interpretând melodii în limba română, ucraineană, italiană şi franceză.

Calitățile vocale deosebite ale acestui copil talentat au fost recunoscute de juriile numeroaselor concursuri la care Carol a participat, fiind recompensat cu diferite premii şi mențiuni: „LiveMuseArt" – premiul de Excelență, „Concursul Național de Interpretare Vocală şi Instrumentală «Armonii de Primăvară»" – locul I, „Romanian Music Fest Buzău" – Locul I", „Festivalul Național de Muzică pentru copii şi adolescenți «LUCKY KIDS»" – premiul I, „Festivalul Internațional de Muzică Uşoară «Voci de îngeri»" – premiul al III-lea. Acestea sunt doar câteva dintre numeroasele concursuri şi festivaluri, la care acest mic artist a obținut rezultate deosebite.

Carol Ieremciuc este şi sportiv de performanță la disciplina capoeira, unde a fost distins cu numeroase diplome. Suntem onorați să avem în mijlocul nostru asemenea talente, care reprezintă viitorul țării şi al comunității noastre! Felicitări, Carol! Le mulțumim părinților care l-au adus în mijlocul organizației noastre, profesorilor de canto care l-au pregătit de-a lungul timpului, antrenorilor, dar şi Celui de Sus, pentru că există astfel de copii printre noi!

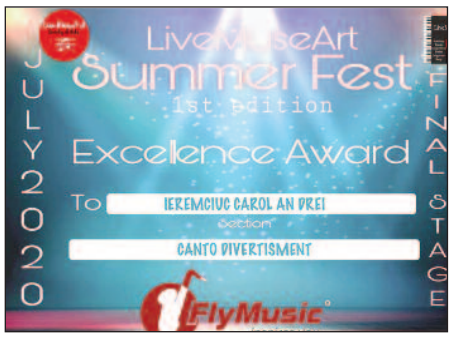

Depănând amintiri

Cu mai multe luni în urmă, cu ceva vreme înaintea pandemiei, m-am întâlnit cu unul dintre dansatorii seniori ai trupei „Rogojeşteanca” din satul Rogojeşti, Botoşani. Acest consătean, pe lângă faptul că dansa foarte bine, la fel ca ceilalți dansatori, era foarte amuzant, distrându-ne cu glume de bun gust. Îmi amintesc că, înaintea începerii repetițiilor, el ne aducea într-o stare de bună dispoziție, gata să dansăm. Acum, când ne-am întâlnit, imediat după ce ne-am salutat, m-a întrebat, ca în vremurile de odinioară, foarte serios: „– Doamna învățătoare, spuneți-mi, vă rog, când avem repetiții la dansuri?”. Intrând în jocul lui, i-am răspuns: „– Joi, sâmbătă şi duminică, de la ora 20:00 şi până vreți voi”, iar el continuă: „– I-ați anunțat pe toți?”, la care, eu mirată, i-am spus: „– Cum aşa? Parcă era rândul tău să-i anunți”. Am râs amândoi şi, imediat, ne-am întristat, amintindu-ne de dansatorii care pleaseră, de ceva vreme, pe Câmpiile Elizee, cum ar fi Vasile Bores, primul instructor de dansuri din anii ’50 ai secolului trecut.

La îndemnul regretatei doamne învățătoare Miroslava Şandro, tinerii rogojeşteni au înființat formația de dansuri şi au interpretat jocurile populare locale, cum ar fi: bătuta, oira, Ileana Sînăuceanca, şapte paşi, la care aş mai adăuga: sârba ofițerească, sârba în figuri, paşi lenți ş.a.m.d.

În anul 1962, instructorul Bores Vasile mi-a predat ştafeta. Fiind ucraineni, ne-am schimbat costumele bucovinene cu cele ucrainene şi, în consecință, am început să dansăm jocuri ucrainene: kozaciok, kateryna, syrbyna etc. Nimeni nu a regretat acest fapt, ba, dimpotrivă, toți au fost de acord. Noi, membrii formației, am avut şi avem dansul în sânge. Drept urmare, atât Bores, cât şi eu am continuat să dansăm împreună cu dansatorii din vechea gardă. După cum am mai spus, mulți dintre aceştia s-au mutat la Dumnezeu.

Vă rog, aşadar, să-mi îngăduiți a-i pomeni, în continuare, pe regretații dansatori: Vasile Bores, Eusebiu Maidaniuc, Mircea Tcaciuc, Radu Iuriciuc, Severin Oleniuc, Vladimir Giuraniuc, Ion Giuraniuc, Viorica Semenciuc, Elisabeta Polec, Ana Maidaniuc (soția lui Eusebiu Maidaniuc), Ana Oleniuc (soția lui Severin Oleniuc şi sora lui Ilie Ivaniciuc, un foarte vechi dansator), Mihai Moiseciuc, Vasile Iuriciuc, Nicolae Ivaniciuc, Vasile Cozlac, Dorin Maidaniuc (fiul lui Eusebiu şi al Anei), Elisa Ventoniuc, Elena Ivaniciuc, Mihai Cozlac (un talentat muzician, care, deşi era cel mai în vârstă, ne-a însoțit la toate prezentările programului nostru artistic, începând cu anul 1950, când instructor era Vasile Bores, fie că acestea se desfăşurau la Fălticeni, fie la Bucureşti sau în alte oraşe ale țării), Ştefan Cost (muzicianul care, deşi, la început, ştia doar melodiile populare locale, pe parcurs, le-a învățat şi pe celelalte). Mă rog lui Dumnezeu să-i ierte pe toți şi să-i primească la El.

Dintre dansatorii de atunci, printre noi, au mai rămas: Aurica Bores (soția lui Vasile Bores), Victoria Giuraniuc (soția lui Vladimir Giuraniuc), Vasile Iuriciuc (fratele Auricăi Bores), soții Eugenia şi Toader Iuriciuc (cel cu glumele bune), soții Aurelia şi Nicolae Lazariuc, Maria Ianovici şi subsemnata.

Nu trebuie să uităm că, în acele vremuri, comparativ cu zilele noastre, numai de două-trei ori ne-a fost asigurat transportul pentru deplasările pe distanțe mai mari, cum ar fi la Bucureşti, Fălticeni sau Roman. În cazul deplasărilor pe distanțe mai mici, ne descurcam şi cu maşini de ocazie. Îmi amintesc că de vreo trei ori, doar o parte dintre dansatori au încăput în dubița care ne transporta, restul au ajuns cum au putut, doar erau bărbați şi se descurcau. Cu toții ajungeam la timp. Era mult entuziasm, veselie, forță, talent, multă înțelegere între dansatori şi o mare dragoste pentru dans.

De-a lungul anilor, s-au alăturat formației numeroşi tineri, dornici de a face parte din echipă. Aproape fiecare casă din Rogojeşti a dat câte un dansator.

Pe parcursul existenței sale, formația de dansuri „Rogojeşteanca” a evoluat cu programele sale artistice la Bucureşti, Negostina, Măriței, Roman, Fălticeni, Rădăuți, Bucovina, Botoşani, Dorohoi, Hliboca, Cernăuți şi în comunele învecinate, dintre care amintim: Mihăileni, Cândeşti, Dersca, Vârfu Câmpului şi la Rogojeşti, sub coordonarea şi participarea subsemnatei.

Deşi unora dintre cititori li se va părea nefiresc, am ținut să-i amintesc pe dansatorii din vechea gardă, cei dintru începuturile formației, mai ales pentru dragostea lor de a dansa şi de a-i bucura pe spectatori, fiind mereu recompensați cu aplauze furtunoase, felicitări şi numeroase premii.

În majoritatea deplasărilor, în acele timpuri, ne-am confruntat cu greutăți, lipsuri şi privațiuni,

însă dragostea pentru dans ne-a făcut să mergem mai departe, cucerind, de fiecare dată, inimile oamenilor.

După ce am depănat aceste amintiri, eu şi interlocutorul meu, Toader Iuriciuc, ne-am despărțit, salutându-ne, după care, dansatorul senior, glumeț din fire, s-a întors brusc, întrebându-mă: „– Azi e joi, seara la ora opt ne întâlnim la repetiții”. Ne-am zâmbit larg. În zâmbetul nostru, se ascundea dragostea pentru dans, entuziasmul din anii tinereții noastre, dar şi o undă de tristețe, provocată de faptul că mulți dintre membrii formației de dansuri au plecat la Ceruri, rămânând doar amintiri dragi. Noi, ceilalți, ne bucurăm că mai suntem aici, mulțumind lui Dumnezeu şi slăvindu-L.

Olimpia IVANICIUC

Cine-i harnic şi munceşte are tot ce vrea

Munca îl înnobilează pe om, iar „meseria este brățara de aur”. Omul harnic, muncitor găseşte de lucru oriunde şi oricând. Buna creştere de acasă îl face pe om să fie, în primul rând, respectat şi bine văzut în societate, iar Dumnezeu pune mila şi îl sprijină în orice.

În satul Negostina din județul Suceava, există mulți oameni harnici şi gospodari. Unul dintre ei, despre care vreau să relatez în cele ce urmează, este fostul meu elev, Daniel Crejenovschi, acum, în vârstă de 40 de ani. Provine dintr-o familie cu 3 copii, doi frați şi o soră mai mare. De mici, erau obişnuiți cu munca fizică, la şcoală se străduiau să obțină rezultate bune la învățătură, să-i bucure pe părinții care munceau pentru a le asigura traiul zilnic şi de a avea o pâine pe masă. La un moment dat, tatăl se îmbolnăveşte şi părăseşte această lume, lăsându-i orfani. Mama munceşte din greu, împreună cu o bunică, până se căsătoreşte sora mai mare, iar băieții iau drumul străinătății. Daniel, mijlociul, a găsit de lucru în străinătate, muncind cinstit, punând ban lângă ban, ca să-şi întemeieze o familie. O întâlneşte pe Mihaela, o fată de oameni gospodari din Negostina, se căsătoreşte, organizează o nuntă frumoasă, tradițională, şi amândoi încep să muncească. Tot ce câştigau trimiteau la Negostina, la tatăl Mihaelei, un foarte bun meseriaş care a reuşit să le ridice o casă. Au trecut câțiva ani şi au apărut pe lume şi doi copii minunați: Daniela, acum, elevă în clasa a VII-a şi Cristian, în clasa a III-a. Pe fondul unei foarte bune înțelegeri în familie şi ajutându-se între ei, casa a fost terminată. Ulterior, amândoi se întorc în Negostina, îşi deschid un magazin sătesc şi, ceea ce este foarte important, consătenii

sunt mulțumiți de serviciile lor. Între timp, s-a ivit un post liber de factor poştal în Negostina, deoarece fostul poştaş, Ioan Grigoraş, sau Ticu, aşa cum îl ştiu toți negostinenii, s-a pensionat după mai bine de 40 de ani de serviciu, căruia, cu această ocazie, îi dorim multă sănătate şi pensie cât mai lungă. Daniel Crejenovschi se prezintă la concurs pentru ocuparea acestui post, pe care-l trece cu brio. Au trecut câteva luni bune de când lucrează în acest domeniu şi se descurcă exemplar, fiind corect şi cinstit, iar localnicii pot răsfoi zilnic presa română şi cea ucraineană. Sperăm că şi Daniel Crejenovschi va moşteni darul şi priceperea vechiului factor poştal, ajungând la anii acestuia. Vorbeşte corect limba ucraineană, iar consătenii îl apreciază, întrucât e limba noastră maternă.

Daniel Crejenovschi este harnic, munceşte onest, are o soție frumoasă şi pricepută, doi copii minunați şi talentați care învață bine la şcoală, o casă frumoasă şi trainică. Sunt oameni credincioşi, cu frică de Dumnezeu, participă la Sfintele Liturghii de la biserica ortodoxă din Negostina. În concluzie, muncind cinstit şi corect şi bunul Dumnezeu te ajută, iar „cine-i harnic şi munceşte are tot ce vrea”. De subliniat faptul că Daniel respectă oamenii, mai ales pe cei în vârstă. Ca urmare, noi îi dorim sănătate, putere de muncă şi mult succes în toate.

Felicia GRIGORAŞ

INTERVIU CU PĂRINTELE CRISTIAN POPOVICI

Cornelia Benzar: – Spuneți-mi, vă rog, câteva cuvinte despre dvs.

Cristian Popovici: – Mă numesc Cristian Popovici şi sunt preot paroh la Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timişoara, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului". Am absolvit studii teologice în anul 2001, iar, doi ani mai târziu, la 13 iulie 2003, am devenit preot. Prima Sfântă Liturghie pentru comunitatea ortodoxă ucraineană am slujit-o cu părintele Vasile Anişoreac, în demisolul Catedralei Mitropolitane din Timişoara, în data de 20 iulie 2003. Cu doar cinci zile înainte, la 15 iulie, am fost ales, de către credincioşii prezenți la Sfânta Litughie de Sfintele Rusalii, preot paroh al bisericii mai sus menționate.

Referitor la viața de familie, menționez că m-am căsătorit cu Loredana Roşca în data de 25 mai 2003. În decurs de 17 ani, am fost binecuvântați de Dumnezeu cu 5 copii: o fată şi patru băieți. Ne-am dorit mai mulți copii, pentru că eu însumi provin dintr-o familie numeroasă, cu nouă copii, eu fiind al 8-lea. Părinții mei se numesc Gheorghe şi Fedora. Sunt născut în oraşul Caransebeş şi am copilărit în satul Cornuțel, județul Caraş-Severin, unde am dobândit cunoştințe religioase şi, implicit, o viață morală, deoarece de mic copil îmi plăcea să merg la biserica din sat, fiind atras de aceasta, şi dorindu-mi să devin şi eu preot. Devenind iereu, m-am ocupat foarte mult de slujirea preoțească, de partea pastoral-misionară, făcând vizite credincioşilor noştri ucraineni şi nu numai. Am dorit ca împreună cu ei, de-a lungul acestor ani de slujire la Parohia Ortodoxă Ucraineană din Timişoara, să formăm o comunitate ucraineană compactă între şi alături de alte comunități etnice din oraş, cum ar fi cea sârbă, maghiară, germană, bulgară ş.a.

C.B.: – Când a început proiectul privind înființarea unei biserici ucrainene?

C.P.: – În data de 10 decembrie 2001, s-a constituit Parohia Ortodoxă Ucraineană, sub oblăduirea Vicariatului Ortodox Ucrainean din Sighetu Marmației şi a părintelui vicar Ioan Pițura, cu binecuvântarea IPS Nicolae, vrednic de pomenire, Arhiepiscopul Timişoarei şi Mitropolit al Banatului. Parohia noastră aparține, din punct de vedere administrativ, de Protopopiatul Ortodox Ucrainean Lugoj, unde slujeşte părintele protopop Ilie Albiciuc, iar protopopiatul de care vorbesc aparține, canonic, de Vicariatul Ortodox Ucrainean din Sighetu Marmației, care, la rândul său, administrativ şi canonic, se supune Patriarhului României. Am putea să mai adăugăm faptul că, la început, Parohia Ucraineană din oraşul de pe Bega a fost înființată şi la dorința credincioşilor ucraineni din acest municipiu, un mare aport având-l domnul Gheorghe Hleba, preşedintele UUR Timiş. În anul 2004, la 24 februarie, Biserica Ortodoxă Ucraineană a primit din partea Primăriei Timişoara un teren, situat pe strada Mareşal Alexandru Averescu nr. 3 C, având o suprafață de 1818 metri pătrați. Inițial, ne-am gândit să construim pe acest teren o biserică frumoasă din cărămidă, o casă parohială şi un centru cultural catehetic pentru copii şi tineri. Însă, până în acest moment, Dumnezeu ne-a ajutat ca, în 10 ani, să ridicăm o biserică. Doresc să menționez că piatra de temelie a acestei biserici a fost pusă în data de 14 noiembrie 2004, iar sfințirea locului pentru noua construcție a realizat-o, pe atunci, vicarul Lucian, actualmente episcop de Caransebeş. În anul 2005, Dumnezeu ne-a ajutat să construim, în 2 luni, o biserică mică de lemn, în care am slujit timp de 15 ani.

C.B.: – Cine a contribuit la ridicarea bisericii?

C.P.: – La edificarea acestei biserici, au contribuit credincioşii noştri ucraineni şi români, precum şi autoritățile locale: Primăria, Consiliul Județean, dar şi Secretariatul de Stat pentru Culte. Am avut parte de ajutorul Uniunii Ucrainenilor din România, prin domnul Gheorghe Hleba, preşedintele UUR Timiş, ca şi de cel al altor ctitori şi donatori, care au contribuit la ridicarea acesteia, dintre care îi amintim pe: domnul Alexeev Georgică, comandantul Penitenciarului din Timişoara, domnul Mihai Rusneac, cântăreț şi consilier bisericesc, părintele Anişoreac (cel care a slujit primul pentru comunitatea ucraineană de aici), domnul Teodor Bilanin, domnul Ovidiu Mitolețu, domnul Bogdan Tămaş şi domnul preşedinte al Uniunii Ucrainenilor din România, deputat Nicolae Miroslav Petrețchi, care a intervenit oficial la Secretariatul de Stat pentru Culte, de la care am primit o sumă substanțială, drept pentru care îi mulțumim.

C.B.: – După ce model a fost construită Biserica Ortodoxă Ucraineană din Timişoara?

C.P.: – Proiectul a fost realizat după modelul bisericilor slave, pe plan pătrat, având, spre est, trei abside circulare, iar, pe naos, o turlă zveltă, acoperită cu o cupolă sferică alungită, sub forma unui „bulb de ceapă". Deasupra porticului, care adăpostește intrarea în biserica, se ridică „zvonițele".

C.B.: – Care este colaborarea dvs. şi a bisericii cu Uniunea Ucrainenilor din România?

C.P.: – Aş putea spune că atât parohia noastră, cât şi eu ca preot paroh avem o colaborare strânsă şi foarte frumoasă cu Uniunea Ucrainenilor din România, respectiv cu filiala Timiş, reprezentată prin domnul Gheorghe Hleba. Această colaborare frățească ne-a unit şi ne-a dat imboldul de a ridica împreună pentru comunitatea noastră o biserică trainică, care să rămână moştenire urmaşilor noştri, atunci când noi nu vom mai fi. Ne bucurăm foarte mult pentru această colaborare care a dat roade, mai ales că biserica este aproape de Centrul Cultural şi de Casa de Cultură Ucraineană. Ne umple inima de bucurie faptul că laolaltă am putut îndeplini visul înaintaşilor noştri.

C.B.: – Cum s-a desfăşurat târnosirea bisericii?

C.P.: – Biserica noastră a fost sfințită recent, în data de 30 august, de către Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, Arhiepiscopul Timişoarei şi Mitropolitul Banatului, ca delegat al Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Consider că acest eveniment, de o importanță majoră pentru comunitatea noastră, reprezintă o încununare a eforturile pe care le-am depus alături de enoriaşi şi de binefăcători. Biserica, pentru noi, este o oază de binecuvântare, unde fiecare credincios poate să vină să se închine şi să spună o rugăciune, primind din partea lui Dumnezeu harul dumnezeiesc, putându-se reculege duhovniceşte la streaşina bisericii. La târnosirea acestei biserici, ne-au onorat cu prezența domnul Nicolae Miroslav Petrețchi, deputat şi preşedintele UUR, domnul Nicolae Robu, primarul Timişoarei, domnul Călin Dobra, preşedintele Consiliului Județean Timiş, domnul Paun Rohovei, Însărcinatul cu afaceri ad-interim al Ucrainei în România şi alții.

C.B.: – Cum se desfăşoară slujbele religioase?

C.P.: – În biserica noastră, avem următorul program: duminică: de la 8.30 – slujba Utreniei; începând cu 9:45 – Sfânta Liturghie; luni: de la 09:30 – Utrenia; începând cu 10:30 – Sfânta Liturghie; marți: de la 20:00 – program de cateheză; vineri: de la 17:00 – Taina Sfântului Maslu, iar sâmbătă: de la 10:00 – parastase; începând cu 18:00 – spovedanii.

C.B.: – Trasmiteți, vă rog, un mesaj de încheiere pentru credincioşi şi nu numai.

C.P.: – Credincioşilor noştri ucraineni şi nu numai le-aş transmite să-şi iubească biserica, să o frecventeze, să fie în biserică uniți, pentru că numai în unitate putem să realizăm lucruri frumoase. Am dovedit până acum că am fost uniți în construirea bisericii. Doresc ca fiecare credincios să se regăsească în biserică şi să crească duhovniceşte, să transmită mai departe credința noastră pravoslavnică atât copiilor, cât şi nepoților, şi să păstreze tradițiile, pentru că dacă vom sta ancorați în credința noastră, nu ne vom pierde, transmițând drept moştenire urmaşilor ceea ce Dumnezeu ne-a dat prin Sfântul Apostol Andrei: credința în Hristos, pe care trebuie să o valorificăm şi să ne străduim să o trăim, predând-o generațiilor viitoare. Mulțumesc UUR pentru sprijinul acordat.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

Cornelia BENZAR

Biserica Greco-Catolică Ucraineană din Siret, Bucovina

Biserica reprezintă trupul sobornicesc, comunitar sau social al lui Hristos, în care El se prelungeşte şi lucrează, sau care este alcătuit din toţi aceia care s-au întrupat în Hristos prin lucrarea Duhului Sfânt în Taine, după ce au auzit şi primit Cuvântul lui Dumnezeu. Biserica este un trup, un tot. Termenul si noţiunea de „biserică” indică două realităţi: „biserica” – lăcaş de comuniune şi închinare şi „biserica” – comunitate de credincioşi ai lui Hristos şi împreună cu Hristos, în biserica lăcaş. Între aceste două înţelesuri fundamentale, există o legătură foarte strânsă, în sensul că biserica – comunitate determină şi explică biserica – lăcaş de închinare.

Biserica Greco-Catolică Ucraineană din oraşul Siret, judeţul Suceava, Bucovina, a fost înfiinţată ca parohie în anul 1812. A fost construită în perioada anilor 1906-1908 şi sfinţită cu Hramul „Schimbarea la Faţă a Mântuitorului Iisus Hristos” de Episcopul Greco-Catolic Ucrainean Grigorie. Preotul paroh care a pus piatra de temelie acestei sfinte biserici, Klymentii Zlepko (1868-

1934), a deţinut şi funcţia de Administrator Apostolic al greco-catolicilor ucraineni din România (1923-1930), slujind această parohie în perioada 1908-1933. Succesorul său, preotul Vladimir Vorobchevici (1913-1992) a slujit cu vrednicie acest Sfânt Lăcaş, păstrând credinţa greco-catolică ucraineană până în anul 1990. A urmat, la slujire, preotul Vasile Vitalii Popovics, ca paroh şi Vicar General Special al greco-catolicilor ucraineni din România, în perioada 1992-1996, când sfânta biserică a fost restaurată complet (exterior, pictura interioară, recondiţionarea sfântului icono-

nostas) de către pictori profesionişti din Ternopil, Ucraina. În anul 1998, biserică a fost resfinţită, după restaurare, de PS Ioan Şişeştean.

Primii greco-catolici ucraineni s-au stabilit în sudul Bucovinei, după anexarea părţii de nord a Moldovei de către Imperiul Habsburgic (1775). Ei proveneau din Galiţia şi au fost aduşi aici de autorităţile austriece pentru a coloniza noile teritorii ale imperiului. În anul 1780, Curtea Districtuală austriacă recomandă înfiinţarea de parohii greco-catolice în oraşele şi satele Bucovinei. Prima menţiune a prezenţei, în Siret, a greco-catolicilor ruteni (ucraineni) apare înregistrată din anul 1780.

Greco-catolicii din Siret au obţinut realizări majore sub conducerea parohului Klymentii Zlepko, care a păstorit parohia timp de 40 de ani. În această perioadă, la 74 de ani de la

înfiinţarea parohiei, în oraş a fost construită o frumoasă biserică greco-catolică, sfinţită în anul 1908 de Episcopul Hryhoriy Khomyshyn de Stanislav. Hramul bisericii a fost ales de sărbătoarea „Schimbarea la faţă a Domnului” sau „Preobrajenie”. Sub conducerea lui, este construită o bisericuţă în filiala Gropeni. Parohul Klymentii Zlepko este autorul unei interesante cronici a parohiei, intitulată „Letopiseţul Parohiei Greco-Catolice din Siret”. Acesta a fost urmat de parohul Vladimir Vorobchievici, care a păstorit parohia timp de 48 de ani. În anii grei ai prigoanei comuniste, preotul Vladimir Vorobchievici a păstrat în biserică limba ucraineană şi tradiţiile Bisericii Greco-Catolice Ucrainene, iar sub conducerea preotului Vasile Vitalii Popovics, cu ajutor extern, biserica a fost restaurată.

Sfântul lăcaş a fost vizitat, de-a lungul timpului, de: PS Iulian Voronovskyi, rectorul Institutului Teologic Greco-Catolic „Sf.Duh” Lviv, Ucraina, PS Sofron Dmyterko, Ivano-Frankivsk, Ucraina, Preafericitul Patriarh Liubomyr Huzar, PS Pavlo Vasylyk, Episcop de Kolomyia şi Cernăuţi. În anul 2000, lăcaşul a fost onorat de prezenţa Excelenţei Sale Arhiepiscopul Jean Claude Perisse, Nunţiul Apostolic al Sfântului Scaun în România la acea dată şi a Monseniorului Ioan Duma, reprezentant al Bisericii Romano-Catolice. În 2007, sfânta biserică a fost vizitată de PS Dionisii Liahovych, Administrator al ucrainenilor greco-catolici din Europa, Italia şi de PS Bohdan Dzyurah Episcop vicar al Kievului, iar, în 2011, de PS Iosyf Milyan, Episcop vicar al Kievului.

De asemenea, sfintei biserici i-au trecut pragul înalţi prelaţi ai Bisericii Greco-Catolice din România: Preafericitul Părinte Lucian Mureşan, Arhiepiscop, Mitropolit şi Cardinal al Bisericii Române Unită, PS Virgil Bercea Episcop de Oradea, PS Ioan Gutiu, Episcop de Cluj Gherla, PS Alexandru Mesian, Episcop de Lugoj, PS Vasile Bizau. Excelenţa sa Cardinalul Patrick O’Brian, capul Bisericii Catolice din Irlanda, a vizitat şi a binecuvântat această biserică, iar scriitoarea ucraineană Olha Kobyleanska o menţionează în operele sale.

Otilia MAŢNER

Sentimentul dorului de Dumnezeu

Fiinţa umană este foarte complexă din toate punctele de vedere: trupesc, sufletesc, psihologic, duhovnicesc, intelectual etc. Din punct de vedere sufletesc, ştim că sufletul omului se manifestă prin sentimente, în funcţie de situaţie şi de starea pe care acesta o trăieşte. Aşa avem sentimentul dragostei, al urii, al răzbunării sau al milei.

Există, însă, în om, un sentiment sădit de Dumnezeu, acesta numindu-se DOR. Dorul este mai mult decât o stare psihologică, este una duhovnicească profundă pe care o simţim faţă de Creatorul nostru, este un sentiment care ne împinge să ne plecăm genunchii înaintea lui Dumnezeu şi să ne dorim o strânsă legătură cu El.

Dorul este acel sentiment pe care-l trăiesc miile de copii după părinţii plecaţi departe pentru a câştiga o pâine. Este aceea stare pe care o simt părinţii după copiii lor, de asemenea, plecaţi şi ei peste hotare pentru un trai mai bun. Este sentimentul părinţilor care şi-au condus copiii spre veşnicie, sperând să-i reîntâlnească cândva. Este aceea stare intensă pe care o simţim fiecare dintre noi faţă de un prieten de-al nostru, care, din diferite motive, s-a îndepărtat de noi. Noi, oamenii, trăim acest sentiment mai des sau mai rar şi, cu siguranţă l-au trăit şi îl trăiesc, într-o măsură mai mare sau mai mică, toţi semenii noştri.

Creştinul are însă un dor care este mai presus de oricare altul, şi anume dorul de Dumnezeu. Creştinul tânjeşte după Creatorul său şi-L caută. Doreşte să-L simtă, să-I vorbească, să-L întâlnească şi să-L cunoască cât mai mult cu putinţă. Dacă nu ar fi aşa, atunci de ce mai mergem la biserică? De ce dorim să ne împărtăşim? De ce postim? De ce cădem în genunchi pentru a ne ruga? De ce ne străduim să facem fapte bune şi să ne înmulţim credinţa? Răspunsul e unul singur: din dorul profund de Dumnezeu – Creatorul nostru!

Un teolog apusean, G. Pappini spunea următoarele: „toţi au nevoie de Tine, Doamne, chiar şi cei care nu ştiu aceasta. Flămândul crede că-i trebuie pâine, dar îi este foame de Tine. Însetatul crede că vrea apă, dar îi este sete de Tine. Bolnavul caută sănătatea, dar boala nu-i altceva decât lipsa Ta. Cine caută frumuseţe, Te caută pe Tine fără să-şi dea seama. Cine doreşte adevărul, Te doreşte pe Tine, cel ce eşti singurul adevăr, singura bogăţie, singura desfătare”.

În această ordine de idei, Fericitul Augustin sublinia: „neliniştite sunt inimile noastre până ce nu-şi găsesc odihna în Tine”.

Dorul de Dumnezeu este sentimentul suprem al sufletului fiecărui creştin, de aceea, să-L rugăm pe Tatăl nostru Cel ceresc, să păstreze în noi aprinsă flacăra dorinţei de apropiere, de cunoaştere şi de împreuna vieţuire cu El.

pr. dr. Ioan IURCEA

Decembrie în Betleemul Iudeii

O neimaginată icoană ce-avea să-şi spună cuvântul, atunci, la plinirea vremii, tronă, oprindu-se deasupra unui staul ce adăpostea, în sărăcia lui, pe drumeţii împlinitori ai poruncii Cezarului de la Roma, pe Iosif şi Maria. Sus pe cer, îngerii într-un cor minunat, tălmăcit pe înţelesul celor de pe pământ, vestesc slava lui Dumnezeu cel din Ceruri, pacea pe pământ şi buna înţelegere între oameni.

Jos, pe fânul mirositor, din ieslea staulului găzduitor de oaspeţi, o fiinţă în plus pentru recenzori, pruncul Iisus, Fiul lui Dumnezeu, trimis din Cer cu această minunată solie de a face cunoscut numele lui Dumnezeu, singur vrednic de închinare şi de a aşeza pacea pe pământ şi înţelegerea între oameni.

Minunii i se prinde înţelesul de câţiva păstori. Ei îşi poartă într-acolo trupurile, şi, ca treziţi pentru totdeauna din somnul vieţii lor, îşi pleacă genunchii împreună cu smerita închinăciune a sărăciei lor.

Alături de ei, crai înveşmântaţi în frumoase haine, mânaţi de aceeaşi neostoită sete a iluminării lor prin pruncul Iisus, îngenunchează şi-i aduc belşugul caselor lor de departe: aurul, smirna şi tămâia.

O sfântă întâlnire!... Aurul a fost adus ca să se vădească faptul că slava lui Dumnezeu şi pacea între oameni pot fi dorite de toţi, dar ele nu se realizează decât atunci când bogăţia unora devine mângâiere în casele, unde stăpâneşte lipsa.

Spre Betleemul Iudeii se îndreaptă, de atunci încoace, gândurile a milioane de credincioşi care se ostenesc să priceapă, ca şi puţinii din vremea aceea, că Betleemul de astăzi nu e numai târguşorul de altădată, cu hanuri sărace, pe unde osteniţii de drum îşi puteau găsi un adăpost, ci este mai mult decât atât, e crezul de întremător al vieţii noastre de creştini. Mari şi mici, învăţaţi şi neînvăţaţi, se îndreaptă aici la noua şcoală a Betleemului, care-i înfrăţeşte pe toţi prin copilul divin, ajuns dascăl încă din pruncie.

De atunci, Betleemul nu e numai locul îmbrăcat în măreţie trecătoare, prin care s-a făcut cunoscută oamenilor bunătatea dumnezeiască, ci e însăşi Evanghelia, trăită în toată simplitatea, dar şi în toată măreţia ei.

Slava lui Dumnezeu şi pacea între oameni – două adevăruri uitate de omenire, la a cărei înţelegere ne aduce, an de an, minunea Betleemului. Ele au fost trăite vremelnic acolo, în preajma lui Iisus, cel din iesle, culcat şi în scutece înfăşat, şi binecuvântate de Dumnezeu au fost acele clipe prin corul de îngeri.

Cei care s-au împărtăşit din ele au fost craii de la răsărit, plecându-şi coroanele lor împărăteşti, pline de strălucire, în faţa Împăratului împăraţilor, care sta în iesle, ei dovedind, totodată, că adevărata ştiinţă nu se trăieşte, nu caută în ale sale, ci se pleacă în faţa nevinovăţiei, teama de Dumnezeu fiind începutul înţelepciunii. Şi s-au împărtăşit cu aceste minunate daruri aduse de crai şi păstorii, care au adus cu ei, ca dar, sărăcia ca pe o ştiinţă smerită spre completa lor neştiinţă.

Adăugând pentru ziua Naşterii Domnului mesajul „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca II, 14), vedem cum mintea, darul cel mai de preţ cu care Dumnezeu l-a înzestrat pe om, se clatină, fiind pusă în slujba distrugerii şi a pustiirii umanităţii. E îndeajuns să nu trecem în subsidiar bolile, molima, morţii, sărăcirea bugetelor şi astfel vom înţelege valoarea, rostul păcii între oameni.

Să zicem, deci: fie ca sufletele noastre să se facă vrednice de a fi iesle de odihnă pentru Domnul, iar casele noastre să devină peşteri de proslăvire a lui Dumnezeu şi de pace între oameni. Amin.

Mihai MATEICIUC

Pocăinţa, ca dar al lui Dumnezeu

Cu puţin înaintea începerii postului Naşterii Domnului, la Apostol, în cadrul Sfintei Liturghii, a început seria fragmentelor din Epistola către Efeseni. Şi nu întâmplător, ci pentru că această epistolă, scrisă între anii 61-63, are ca temă principală efectele produse de întruparea şi jertfa Mântuitorului în viaţa celor credincioşi. Efesul (cetate antică situată pe teritoriul Turciei de astăzi) era unul dintre cele mai prospere oraşe ale Asiei antice, dar şi o aşezare în care religiile păgâne înfloreau. Din acest motiv, epistola trimisă de către Sf. Ap. Pavel creştinilor din oraşul unde a petrecut mult timp şi Sf. Ap. Ioan are o învăţătură mai profundă în ceea ce priveşte temelia noii credinţe: jertfa Mântuitorului şi efectele pe care aceasta le are în viaţa celor care se botează.

Una dintre ideile interesante pe care le găsim în respectiva epistolă, în capitolul al doilea, e cea conform căreia, mântuirea o primim nu ca pe o răsplată pentru merite deosebite, ci ca un dar: „în har sunteţi mântuiţi” (2, 5; 8). Iar acest dar îl primim de la Dumnezeu prin Mântuitorul nostru Iisus Hristos: „Spre lauda harului Său, cu care ne-a dăruit pe noi, prin Fiul Său cel iubit. Întru El avem răscumpărarea prin sângele Lui şi iertarea păcatelor, după bogăţia harului Lui, pe care l-a făcut să prisosească în noi în toată înţelepciunea şi priceperea” (Efes. 1, 6-8). Vedem cum explică Sf. Ap. Pavel, aici, concret, însemnătatea mântuirii: este o răscumpărare din robia păcatului, una care se realizează prin actul iertării păcatelor.

Însă această răscumpărare o valorificăm noi, fiecare în parte, printr-un anumit tip de comportament (după cum putem observa din a doua parte a Epistolei către Efeseni, unde Sf. Ap. Pavel dă sfaturi practice legate de adevărata viaţă creştină), şi, în primul rând, prin conştientizarea însemnătăţii, a valorii jertfei răscumpărătoare, pe care o înfăptuim prin stăruinţa noastră de a ajunge la o mai bună cunoaştere a propriei credinţe: „Nu încetez a mulţumi pentru voi, pomenindu-vă în rugăciunile mele, ca Dumnezeul Domnului nostru Iisus Hristos, Tatăl slavei, să vă dea vouă duhul înţelepciunii şi al descoperirii, spre deplina Lui cunoaştere, şi să vă lumineze ochii inimii, ca să pricepeţi care este nădejdea la care v-a chemat, care este bogăţia slavei moştenirii Lui în cei sfinţi” (Efes. 1, 16-18).

După ce explică esenţa mântuirii şi relevă că ea nu depinde exclusiv de eforturile personale, Sf. Ap. Pavel arată că nici măcar trecerea de la viaţa fără Dumnezeu la una cu Dumnezeu, de la păcat la pocăinţă, nu ţine numai de voinţa omului, nu este doar o realizare a noastră, ci este şi ea un dar: „Iar pe voi v-a făcut vii, cei ce eraţi morţi prin greşelile şi prin păcatele voastre, în care aţi umblat mai înainte, potrivit veacului lumii acesteia, potrivit stăpânitorului puterii văzduhului, a duhului care lucrează acum în fiii neascultării, între care şi noi toţi am petrecut odinioară în poftele trupului nostru, făcând voile trupului şi ale simţurilor, şi, din fire, eram fiii mâniei ca şi ceilalţi” (Efes. 2, 1-3).

Uneori, pocăinţa nu apare ca urmare a propriilor reflecţii asupra comportamentului şi a vieţii spirituale, ci ca o consecinţă a unor evenimente, a unor întâmplări din viaţa noastră, care ne determină să realizăm propriile noastre greşeli şi ne schimbă modul de gândire.

Sf. Ap. Pavel arată şi motivul pentru care Dumnezeu ne-a dat în dar această schimbare, această mântuire – nu doar pentru că singuri, prin puterile noastre, nu am reuşi niciodată să ajungem la o astfel de apropiere de El, dar mai ales pentru milostivirea Lui faţă de noi, pentru iubirea pe care o are pentru fiecare dintre noi: „Dumnezeu, bogat fiind în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit” (Efes. 2, 4). El repetă, în primele două capitole ale epistolei, ideea pentru a arăta, aşa cum o face şi spre sfârşitul Epistolei către Galateni, că mândria nu îşi are locul în credinţă, pentru că nimeni nu are o credinţă puternică ca urmare a meritelor sale.

Oricât de buni şi de credincioşi am fi, dacă realizăm o analiză a propriei purtări de-a lungul vieţii noastre, nu cred că va putea cineva dintre noi să spună hotărât şi cu siguranţă de sine că doar prin purtarea sa a dobândit mântuirea. De aceea, nu este potrivit să ne lăudăm sau să ne mândrim cu credinţa noastră, mai ales în faţa celor care nu cred sau au o credinţă şovăielnică, amintindu-ne mereu că Dumnezeu este cel care ne-a făcut pe noi vii, cum spune Sf. Ap. Pavel. Dacă noi credem, iar alţii nu, asta nu înseamnă că în faţa lui Dumnezeu noi suntem mai valoroşi, nu înseamnă că Dumnezeu are vreun folos din apropierea noastră faţă de El. O facem, în special, pentru noi, ca răspuns la iubirea Lui faţă de noi. Însuşi Mântuitorul spune că dragostea lui Dumnezeu este egală faţă de toţi, aşa cum dragostea unui părinte cinstit este egală faţă de toţi copiii săi, indiferent de isteţimea, ascultarea sau bunătatea lor, pentru simplul motiv că sunt ai lui aşa cum sunt: „El face să răsară soarele peste cei răi şi peste cei buni şi trimite ploaie peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi” (Mt. 5, 45). Această iubire Dumnezeu o revarsă constant asupra tuturor oamenilor, aşteptând, răbdător, răspunsul nostru, care de la unii vine mai repede, iar de la alţii se lasă aşteptat.

Odată ce alegem să răspundem la chemarea iubirii izbăvitoare, împlinitoare şi mântuitoare a lui Dumnezeu, pornim, cu sprijinul Lui, pe drumul deschis de a doua zidire, a doua naştere, prin pocăinţă, spre viaţa aflată sub ocrotirea şi îndrumarea Mântuitorului, căci „...a Lui făptură suntem, zidiţi în Hristos Iisus spre fapte bune, pe care Dumnezeu le-a pregătit mai înainte ca să umblăm întru ele” (Efes. 2,10).

pr. Marius N. LAURUC

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine, în exclusivitate, autorilor. Redacţia nu-şi asumă obligaţiile legate de conţinutul materialelor şi nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15, sector 1, Bucureşti
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-şef:
Ioan Herbil

Redactor:
Ştefania Pietreanu

Tehnoredactare şi culegere:
Ştefania Pietreanu

Tiparul executat la
Tipografia
„RCR PRINT”
ISSN 1223-5210